AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 14 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS., 3 d. Balandžio (April), 1924 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. X.

KUNIGAS PRANCUZEVIČIUS PABĖGO SU SVETIMAIS PINIGAIS.

Poincair rezignavo ir vėl organizuoja gabinėtą. Prokuroras Dougherty turi rezignuot iš vietos. Norman Davis pasakos kaip jis apsidirbo su Klaipėda. Komunistai rengia Anglijoj revoliuciją. Lenkija mažina pašportų mokesčius. Katalikų kunigas vedė pačią. Anglija jieško skolų. Žuvo 24 žmonės eksplioziojoe. Fordo intrigos Ukrainoje.

PABĖGO SU SVETIMAIS PINIGAIS.

Kaunas (spec. "Amerikos Lietuviui"). Baisogalos katalikų bažnyčios kamendorius, kunigas Prancuzevičius, kuris pastarais laikais daugiau užsiminėjo pramone (pirkdamas grudus, pardavinėjo trašas ir tt.), negu dvasiškio pareigomis, subankrutijęs savo pramonę ir iš dvarponio Komaro pasiskolinęs 12,000 litų, iš vieno amerikiečio 100 doliarių ir nuo kitų mažesnes sumas, iš nakties kaszinkur dingo ir ikišiol niekas jį niekur nesuranda. Iš Baisogalos duota žinia Kaunan apie jo pražuvimą.

PASAKOS KAIP SU KLAIPĖDA APSIDIRBO.

New York, N. Y. Norman Davis, kuris buvo pirmininku tautų lygos komisijoj Klaipėdos apsprendimo, parvyksta į New Yorką, ir jei audros jurėse nesutrukdys kelionę, bus čia galbut 2 ar 3 Balandžio. Moterių Demokračių sąjunga jam surengia "Commandore" viešbutyje iškilmingą priėmimo pokilį. Pokilyje ponas Davis pirmų kartu skaitys savo paskaitą, papasakodamas, kaip jis su savo komisija sprendė Klaipėdą. Į pokilį rengėjai pakvietė visus pirmaeilius aristokratus.

POINCAIRE REZIGNAVO IR VĖL SUGRĮŽO.

Paris, Francuzijoj. Parlamentui nesutinkant su visais priemero Poincaire užsispyrimais, jis su visu savo gabinetu įteikė parlamentui savo rezignaciją, kurią parlamentas 271 balsais prieš 264 priėmė ir tokiu budu Poincaire savo karjierą buvo užbaigęs. Vienok prezidentas Millerand prašė jį, kad jis grįštų atgal ir suorganizuotų naują gabinetą. Poincaire ilgai prašyt nesidavė ir tuojaus apsiėmė vėl eit priemero pareigas, tik jau su išlyga, kad jis dabar loš diktatoriaus rolę. Pradėjo organizuot naują gabinetą, bet tas nelabai vyksta.

PREZIDENTAS VEJA LAUK PROKURORĄ.

Washington, D.C. Po daugeliui trukšmo, prezidentas Coolidge prižadėjo senato komisijai atstatyt iš savo gabineto federališkąjį prokurorą Dougherty, kuris ikišiol visiems grieštai atsakydavo, kad jis niekad iš savo vietos ne rezignuos. Prezidentas supyko ant jo, kam jis atsisakė senato paskirtai tyrinėjimų komisijai parodyt visus slaptuosius dokumentus, neva šalies gerovei slaptybėj laikomus: tas metė šešėlį ant jo, kad tuose dokumentuose jis yra nurodomas kaipo dalininkas aliejaus kontraktų skandaluose.

PABĖGO IR SLAPTAI VEDĖ SAU PAČIĄ.

Philadelphia, Pa. Rymo katalikų kunigas W. Neihow, priskirtas prie šv. Juozapo misijos Wilmingtonan, pabėgęs su 18 metų Sara McCerkle į Elkton, Md. su ja susituokė ir paskui su ja sugrįžo į savo buveinę. Bažnyčios valdžia jį užtai suspendavo, o jo giminės apšaukė jį bepročiu; sako, jis prieš tulą laiką turėjęs operaciją, ir nuo tada įgijęs proto sujrimą. Neihow darydamas sutuoktuvių aktą, paslėpė kunigystę, ir tos vieton pasivadino agronomu.

RUSAI KOMUNISTAI KERŠIJA ANGLIJAI.

Paris, Francuzijoj. Sugautas laiškas, siųstas iš Maskvos trečiojo internacionalo išpildančiojo komiteto komunistų agentui Londone, kuriame paliepiama šiam veikt gyviau, kad sukėlus Anglijoj revoliuciją, ir tuomi privertus Angliją gražint Rusijos pripažinimą. Prisakoma veikt tarpe bedarbių, kurie nustoję patriotizmo upo, greitai persiims komunizmo idėjomis. Agentas pagiriamas už sukiršinimą Airijos su Anglija, ir išreiškiama jam pasitikėjimą, kad jis atliks žymų darbą ir pačioje Anglijoje. Laiškas adresuotas: "London via Rotterdam. Fleet street 4043. For persels No. 10119, Kovo 21 dieną 1924 metuose".

KIEK LENKIJOJ LUPAMA UŽ PAŠPORTUS.

Varšava, Lenkijoj. Ikišiol iš Lenkijos iškeliaujanti emigrantai valdžiai turėjo už pašportus mokėt po šimtą doliarių, ir tai tik Suvienytų Valstijų pinigais. Dabar valdžia tą plėšimą paskirstė į kategorijas, neva darydama emigrantams palengvinimus: studentams ir besveikačiams, kurie keliauja į užrubežius baigt mokslą, ar jieškot sveikatos, tiems pašportas kainuos po $5 su 2% įeigų mokesčių; pramoninkams pašportai bus išduodami už $20, gi kitų klesų emigrantai ir toliaus turės mokėt po $100.

ANGLIJA EIS KOLEKTUOT SKOLAS.

London, Anglijoj. Anglijos pirkl. ministerija įteikė laiškus priemerui, užrubežio ministerijai ir valstybės iždo ministerijai, prisakant, kad jos greičiau priruoštų reikalavimą pirmos ratos skolų iš Francuzijos ir Italijos. Kada šių valstybių skolos bus padalintos į ratas, tada skolininkėms bus pasiulyta derėtis dėl nuošimčių ir palukų, jei tos nesutiks išmokėt visą sumą vienu kartu. Tokiu budu Anglija užduos naują smugį Francuzijai.

LUDENDORFAS LIKOSI IŠTEISINTAS.

Munich', Vokietijoj. Militaristų, pernai apšaukusių Bavariją monarkija, teismas pasibaigė. Buvęs karvedžiu generolas Erich Ludendorf teismo likosi išteisintas, Adolph Hitler ir Poehmo tapo pasmerktais po 200 auksinių markių ir po penkis metus atbut tvirtovės kalėjime. Daktaras Weber ir pulkininkas Kriebel lengvai nubausti. Dr. Frich, kapitonas Roehm, oficieras Purnet, Brueckner ir Wagner nubausti po 100 auksinių markių ir po 15 mėnesių kalėjiman.

PYKSTA DĖL ANGLIJOS ATSISPYRIMO.

Moskva, Rusijoj. Leonid Krasin, inžinierių susirinkime pasmerkė Angliją, kam ta įteikusi reikalavimą, kad Rusija užmokėtų Anglijai skolas, carų užtrauktas sumoje 1,019,000,000 svarų sterlingų, ir nelaukdama jokio atsakymo, atmetė Rusijos pripažinimą, nelaukiant ką Rusija į tai atsakys. Zinovievas savo kalboje pasmerkė užtai Anglijos buržuazišką valdžią, ir daugiausia vėjo davė priemerui MacDonald, kad tas nors ikišiol vadinosi darbininkų draugu, vienok staiga atmainė savo veidą ir nuėjo su buržuazija.

POINCAIRE LEIS PRIE TAUTŲ LYGOS.

Paris, Francuzijoj. Anglijos priemerui MacDonald pareikalavus, kad Vokietija butų prileista į Tautų Lygą, Francuzijos priemeras Poincaire sutinka Vokietiją prileist tik su tokiomis išlygomis: Vokietija turi sutikt su talkininkų pasiulymu peržiurėt Vokietijos turtą ir skolas; Vokietija turi prileist talkininkų komisiją ištyrimui Vokietijos kariško stovio, peržiurint visus arseanalus, amunicijos sandėlius ir kareivių kiekį ir— peržiurėt, kaip Vokietijos kariumenė yra apginkluota. Kada Vokietija sutiks šitas išlygas priimt, Poincaire sutiks Vokietiją prie Tautų Lygos prileist Rugsėjo mėnesyje.

ATSIRANDA VIS NAUJOS SPEKULIACIJOS.

Washington, D. C. Senato paskirtai komisijai betyrinėjant aliejaus kontraktų skandalą, pasisekė surast netikėtai liudininką, kuris nurodo, kad miręs jau, buvęs prezidentu Harding, buvo išrinktas už milijoną doliarių, ar tiek kainavo jo nominacija. Liudininku yra tulas Al. Jennigs, seniaus buvęs trukių plėšikas, dabar esąs Kalifornijoj didelis nejudinama nuosavybe pramoninkas. Sulyg jo liudijimo, 1920 m. Chicagos republikonų suvažiavime paskyrė milijoną doliarių J. Harmon. Iš to gavo $25000 Pennsylvanijos senatorius (jau miręs) Penrose, $25000 H. M. Dougherty, tiek pat W. H. Hays ir tiek pat Manning. Tokiu budu prezidentas buvo išrinktas nupirktais balsais.

RADO UŽBADĖJUSIĄ IR BAIGIANČIĄ ŠALT.

South Hanson, Mass. Viena savo menkame namelyje gyvenanti Katrė Hull, kaimynų atrasta bemirštanti dėl stokos maisto ir kuro. Pašauktas Plymouth apskričio šerifas nusiuntė ją ligonbutin, kuriame ji galbut tuojaus mirs, nes per daug yra užbadėjusi. Šerifas sugrįžęs į jos namelį ir prie liudininkų apžiurėdamas visus padėlius, atrado kelias knygutes Bostono bankų, kurios parodo šykštuolę turint bankose suviršų $6000.

KAIMIEČIAI NUŽUDĖ ČEKOS VADĄ.

London, Anglijoj. Rusijos komunistų išpildančiojo komiteto viršininkas Davidov, su čeka nuvyko į Stavropol, kad ten priverstinai su čekos pagelba išrinkus mokesčius iš kaimiečių, kurie mokestis mokėt atsisakė. Nuvykus į vieną artimesniųjų kaimų, buris kaimiečių pasitiko neprašytus svečius, apsiginklavę kirviais, ir vienas prisiartinęs prie Davidovo, kirto kirviu tiesiok jam į galvą. Nuo smugio Davidovas ant vietos numirė.

STRAIKAS RISIJOS AMBASADOJ.

Berlin, Vokietijoj. Rusijos ambasadoj sustraikavo visi tarnai, rusai komunistai, reikalaudami geresnio atlyginimo. Ambasada juos visus pavarė ir jų vieton priėmė komunistus vokiečius, bet ir šie gero nedavė. Jie kasdien rinkosi darban, bet susirinkę darbo nedirbo, tik giedojo, sakė prakalbas ir vienas kitą mokino kaip reikia revoliucijas kurt. Ambasadorius pritrukęs kantrybės apskundė straiklaužius vokiečių komunistų centralui, kuris juos visus atšaukė. Šie pirmiau išeisiant, ambasadorių iškoliojo vagim, kyšininku ir kitaip. Šiems išėjus, ambasadorius susigražino straikierius, sutiko jų reikalavimus išpildyt, ir taip straikas pasibaigė.

LODZIUJE LAUKIAMA DARBININKŲ MAIŠTŲ.

Varšava, Lenkijoj. Lodziuje yra nemažai audyklų, kuriose ikišiol daug darbininkų pelnė sau duoną, ir nors labai vargiai, visgi šiaip-taip mito. Dabar audyklų savininkai paskelbė darbininkams, kad po dviejų savaičių visos audyklos liksis uždarytomis dėl pinigų nupuolimo iki žemiausio laipsnio. Iš to pilnai tikimasi, kad audykloms užsidarius, Lodziuje kils darbininkų maištai.

DEVYNI ŽMONĖS ŽUVO VIESULOJE.

Shawnee, Okla. Čia siautė didelė viesula, vadinama Tornado, kuri sugriovė daug namų ir aukomis pasėmė devynias žmonių gyvastis, apart to arti šimto kitų žmonių likosi visaip sužeistais. Shawnee ir Oklahoma City sugriauta kelios įstaigos ir bene du šimtai žmonių namų gyvenimo namų. Viesula kliudė ir Wichitta, Kansas valstijos pakraštyje, kur taipgi sugriauta keliolika namų ir vienas žmogus žuvo griuvėsiuose.

LENKIJA IŠPRAŠĖ PALIUOSUOT CIEPLIAKĄ.

Varšava, Lenkijoj. Diplomatijos keliu pasisekė Lenkijai išsiprašyt Rusijos paliuosuot arcivyskupą Ciepliak, kuris prieš metus buvo pasmerktas nužudymui, ir tik kitoms valstybėms užprotestavus, bauda pakeista dešimčia metų kalėjimo. Rusija paliuosavus jį iš kalėjimo, sutiko išduot Lenkijai, kaipo jos pavaldinį. Arcivyskupas Ciepliak jau paliuosuotas ir rengiasi kelionėn į Varšavą.

FORDAS RENGĖ PROVOKACIJAS UKRAINOJ.

Moskva, Rusijoj. Kijeve atsibuvo teismas suimtos už suokalbininkų organizavimą Ukrainoj, prieš Rusijos valdžią, tulos Barboros Vinogrodovos, kuri teisėjams prisipažino, jog garsusis fabrikantas H. Ford, užrubežiuose finansavo buvusius Rusijos monarkijos generolus ir oficierus, kad tie Ukrainoj rengtųsi prie įkurimo Rusijoj revoliucijos, idant nuverst tarybų valdžią ir grąžint monarkiją (ne įtikėtina tai; greičiau moteris galėjo tik savo apsigynimui tokius liudyjimus papasakot).

DIDELĖ EKSPLIOZIJA ANGLIŲ KASYKLOSE.

Welch, W. Va. McDowell apskrityje, prie miestelio Yukon, No. 2 Yukon-Pocahontas anglių kasykloje ištiko didelė gazų eksplioziją, kurioje žuvo 25 darbininkai, tik keliolikai kitų spėjus pabėgt. Ikišiol išimta penkiolika lavonų, kitų dar nesurandama. Nežinoma tikrai kiek darbininkų laike eksplioziojos kasykloje ir buvo, nes eksplioziją ištiko pirmiau darbininkų surašo į kasyklas įeinant.

SUDINAMITAVO DARBININKŲ NAMUS.

Scranton, Pa. Iš čia pašaukta į Inkerman miestelį švadronas ginkluotos raitosios policijos sugavimui niekdario, kuris pakišo dinamitą po namais dviejų darbininkų: Stasio Gudiškio ir Jono Bezaniaus. Dinamito eksplioziojos trenksmas sudraskė abu namu ir smarkiai sukratė aplinkinius triobėsius. Turbut kokia organizuota gauja šiuom nedoru darbu užsiima, nes metų bėgyje tokiu pat budu sudinamituota penki žmonių gyvenimi namai.

VRANGELIS SVEČIU PARYŽIUJE.

Paris, Francuzijoj. Čia atvyko buvęs generolas Vrangel, kuris apsistojo Montmatre restauracijoj, kurioje susirenka amerikonai. Šioje restauracijoje tarnauja beveik visi Vrangelio buvusioje kariumenėje tarnavusieji oficierai. Pirmą jo lankymosi dieną suėję amerikonai negavo jokio patarnavimo, nes tarnai buvo užimti su savo generolu pasitarimais. Ką jie tarpe savęs tarėsi, kol kas pasilieka slaptybe.

UŽSIPELNĖ PROHIBICIJĄ BEGANYDAMAS.

New York, N. Y. Iš Yonkers speciališku trukiu pargabenta čia buvusį prohibicijonierių lygos supredintu W. Anderson, kuris teismo likosi pasmerktas nuo vieno iki dviejų metų prie sunkiųjų darbų Sing-Sing kalėjiman, užtai, kad falsifikavo lygos knygas, mažindamas įeigas ir didindamas išeigas, kad savo kišenius prisikimšus lengvai gaunamais pinigais. Savo pateisinimui jis nieko neturėjo, apart pasigyrimo, kad jis pasekmingai vykdė prohibiciją. Kadangi jis neturi jokio speciališko patyrimo, tad kalėjime jam vieta paskirta tik prie kujo ir spato.

DIDŽIAUSIS PASAULYJE LAIKRODIS.

Thomastone, Conn. Seth Thomas laikrodžių fabrike padirbta naujas laikrodis, kuris bus didžiausis visame pasaulyje. Laikrodis siunčiamasį Jersey City, N. J. kur bus užkeltas ant Calgote fabriko, iš kur laikas bus matomas nuo pat New Yorko, upės pakraščiais. Laikrodis diametre vienon pusėn turi 50 pėdų. Minutų rodyklė turi ilgio 27 pėdas ir 6 colius, gi valandų rodyklė 20 pėdų, ir sveria abi kartu vieną toną.

Žinios iš Lietuvos

Iššudė Krupavičiaus šeimyną.

Narveliškis. Čia gyveno Krupavičius su savo šeimyna, ir ilgą laiką bylinėjosi už žemę. Ant galo Krupavičius bylą laimėjo. Pralaimėjusieji atvažiavo pas jį į svečius, ne va susitaikyt, ir ėmė vaišintis. Visiems nusivaišinus, visi sugulė ir užmigo, bet svečiai nubudę visus namiškius iššudę, patys iškeliavo namo. Tai kerštas už pralaištą bylą.

Nepadorus elgimasis.

Vaikštėnai, Rudziškių valsčiaus. Vietinės mergaitės čia labai nepadoriai elgiasi, kekšaudamos su parubežio sargais, savo tautos priešais. Ypatingai tuomi atsižymi viena moteriškė, kurios vyras yra Amerikoj. Išmintingesnieji žmonės turėtų šitoms iš doros iškrypėlėms patėmyt, kad taip elgtis yra baisiai nepadoru. Toks jų elgimasis žemina ir visą kaimą.

Lenkų policijos žiaurumas.

Gervėčiai, Varnionių valsčiaus. Nakties metu atsibeldė du girti policistai, ir bekraplinėdami kur sniege pametė šuvių patronus. Negalėdami juos patys surast, suvarė miestelio gyventojus, kuriuos gatvėse pasigavo, ir liepdami jieškot patronų, bjauriai juos mušė. Klausiant už ką muša, atsakydavo: "A, psekrev, męs lietuvius tol mušim, kol jų neliks".

Primušė apsinakvojusį svečią.

Dvariškiai, Ramygalos valsčiuje. Pas ukininką Užkuraitį į svečius atvažiavęs apsinakvojo policistu buvęs Jonas Jakaitis. Nakties metu šeimyninko broliai, Jonas ir Juozas, pasiryžo svečiui atkeršint, nes tas budamas policistu nuo jų atėmė šautuvą. Įsilaužę į kambarį, kuriame Jakaitis miegojo, pareikalavo pinigų. Gavę 10 litų, paskui lazdomis jį taip sumušė, kad nelaimingojo gyvybė dabar yra pavojuje.

Šaulys apdovanojo Norman Davisą.

Pagiegiai, Klaipėods krašte. Pravažiuojant pro čia į Klaipėdą iš Kauno Norman Davis'ui su savo komisija, susidariusia Klaipėdos apsprendimui, Pagiegių šauliai pasiuntė stotin delegaciją, pasveikint komiją ir patį Davis. Delegacijon įėjo Pi. Biržis, Butkus ir Lauraitis. Delegacija pasveikinus komisiją ir jos pirmininką Davis, prašė užtart Lietuvos reikalus ir Klaipėdą kuoteisingiausia apspręst. Prie to Biržis ponui Davis paaukavo kaipo dovaną, savo originališkas eiles. Davis padėkavojęs angliškoj kalboj, su delegacija atsisveikino ir nuėjo savais keliais

Nepaprastos rinkliavos.

Ežerėnai. Čia paprotin įėjo jomarkų ir turgų dienomis viešos rinkliavos. Rinkliavos tos keistos, bet keisti ir rinkikai. Ot, paveizdan, vaikščioja rinkikai po rinkas, ir prieidami prie žmonių, kalba: "Zdravstvuite! Požertvuite na kružok!" Kad ir rusiškai jų paklausus ką reiškia tas "kružok", jie aiškiai ne atsako. O juk čia visi ir lietuviškai moka. Nežinia, kam čia žmoneliai taip įpratę į svetimas kalbas, kurias kaip reikiant nemokėdami, ir į klausimus atsakyt nemoka.

Žmonės liaujasi lankę bažnyčią.

Šiauliai. Nors čia gyvena vieni lietuviai, išimant kelis dvarponius ir kiek sulenkėsių lietuvių, vienok vyskupo leidimu besivaduodamas kunigas kas šventadienis sako lenkiškas evangelijas, ir kartais pamokslus. Žmonėms nepasiganėdinant tuomi, buvo čia atkeltas kamendorium kunigas Bajierčius, kuris buvo lioves sakyt lenkiškas evangelijas, bet jis nė metų ne išbuvęs, likosi iškeltas kitur, ir vėl bažnyčion grįžo lenkystė. Lietuviai kėlė daug protestų ir skundėsi vyskupui, reikalaudami prašalinimo lenkiškų evangelijų, ir ne sulaukę pasekmių, dabar ėmė kaskart vis mažiau lankyt bažnyčią, ir jei dalykai nepagerės, lietuviai visai gali atprast nuo bažnyčios.

Kiek ko Lietuva turi.

Kaunas. Visoj Lietuvoj, apart Klaipėods krašto, yra 271 vaistinyčios, 143 telegrafo ir telefono, kartu ir 68 pačto filijų, arba agenturų. Klaipėdos krašte telegrafo ir teelfono, kartu ir pačto agenturų yra 54. Visoje Lietuvoje, išimant Klaipėdos kraštą, telefono ir telegrafo ilgis siekia 40,000 kilometrų, arba septynis kartus daugiau negu buvo prieš karę. Geležinkelių Lietuvoj, be Klaipėdos krašto, ilgis siekia 1010 kilometrų plačiųjų ir 585 kilometrų siaurųjų (šių 150 kilometrų nenaudojama). Plentų ilgis Lietuvoj, be Klaipėdos, siekia 1500 kilo. ir vieškelių 500 kilometrų. Lietuvos upių (irgi be Klaipėdos krašto) ilgis siekia 165392 kilometrų.

Dvikovon su lenkais.

Vienas pasaulio diplomatų yra pasakęs: "politikoje mušk į veidą kam tik galima ir kur tik gailma". Kristus gi pasakė: "gavęs į dešinį veido šoną, atsuk kairį".

Kadangi lietuvio bude yra sekt ir vykint autoritetiškas galvų mintis, tai ir šiuodu pasakymai nepraėjo pro šalį. Muša mus kas gali ir kas negali; skriaudžia mus vargšus lenkai "broliai", latviai "broliai", galingi francuzai ir ne taip jau galingi žydeliai; bet ir šie, pasislėpę tolimame Paryžiuje nepamiršta mus nors iš pasalų įkąst.

Skriaudžia mus nabagus Vilniuje, skriaudžia Genevoje, Brukselyje ir bendrai visur, kur galima skriaust. Męsgi, tikėdamėsi gausiojo atlyginimo ten, pas Dievulį, skubame atsukt ir kitą veido pusę—mušk, girdi, jei gali, nes taip Bonar-Law pasakė. Na ir muša mus...

Lenkai okupuotoje Lietuvoje uždaro lietuvių gimnazijas, veja lauk prieglaudų vaikus, baigia smaugt spaudą, tyčiojasi iš ypatos neliečiamybės ir laukia, pasitikėdami musų dievobaimingumu, kuomet gi čia lietuviai atsuks ir kitą veido pusę, ar nepasiulys, kartais dar ir "Kauno Lietuvos". Ne dyvai, juk gi norėta buvo priimt Hymanso projektas.

Paskutinis skaudus smugis—Švenčionių gimnazijos uždarymas. Bet ir šiuom sykiu dar neplyšo lietuvio kantrumas. Parėkavo ant rotušės aikštės piliečiai, paplepėjo studentai, išnešta keliatas "griežtų" rezoliucijų, kurios kartu su Panevėžio ir Utėnos valsčių protestais pasiųstos kam reikia ir... pareiga atlikta, tautiška ambicija apginta, lieka laukt naujos progos išrodymui musų "karštos tėvynės meilės".

Liudna, bet tiesa...

Visos gi musų pilietiškos pareigos su tautiška ambicija ir tėvynės meile atsidurė valdžios arhyvuose, kur ir pelės amžius. "Lai, girdi, istorija visą tą pamato; ji viena mus supras".

Kad nors vienam kuriam nors Kauno lenkui pakištume panosin, jei nieko rimtesnio nesugebėjom padaryt. Bet dargi to neišdrysom padaryt, nes tai, girdi, nekulturiška.... Juokinga—lenkas švaistosi mums pakaklyj su peiliu, męs gi tuo tarpu savo diplomatiškų minčių bagaže jieškome tinkamo tam lenkų žygiui atremt kulturiško posakio panašaus į šį: "susiprasi, brolau; gailėsiesi, mane papjovęs!" Nejaugi manoma, kad Lenkijos sąžinės išmetinėjimai grąžins mums tą, ko męs nustojome vilniečių gyvenime? Nejaugi leisime galutinai išnaikint tą, kas mums medegiškai ir morališkai taip brangu?

Nejaugi esame taip atbukę žmoniškumo bei tautiškumo jausmuose, kad palengvinimui brolių verguvės lenkų okupuotoj Lietuvoj, negalėtume pavartot visas galimas (kulturiškas ir "nekulturiškas") priemones?

Maža remt juos medegiškai ir siuntinėt kaip "ubagams" skatikus. Čia svarbu morališka pagelba, svarbu palaikyt juos dvasioje, svarbu jų nepamiršt, svarbu tas, kad jie žinotų, kad jais rupinamasi, kad jų buvis nepablogės. Jei seime per kiaurus metus ginčijamasi apie nustatymą bernams grudų bei šiaudų porcijos, tai nors visuomenei reiktų nuolatos rupintis tuom, kas labiausiai mums skauda.

Gana tos toleracijos, to vergų nusižeminimo. Parodykim kad ir pas mus yra nors krislelis tautiškos ambicijos; lenkai uždaro musų gimnaziją, uždarykime Kaune jų gimnaziją. Lenkai Vilniuje veja lauk musų įstaigas—vykim lauk lenkų, bet nelaukime, kol Tautų Sąjunga "tars savo žodį". Toji Europos "Grand dama" nepasigailės mųs "suskių". Visos tos notos bei protestai Tautų Sąjungai negrąžins mums Švenčionių gimnaziją. XX amžiuje skaitomasi ne su pasakytais žodžiais, bet su įvykusiais faktais.

Jei nenorime, kad Europa, vėliau istorija apšauktų mus XX amžiaus glušu, tai dvikovoj naudokimėsi tokiais ginklais, kokiais naudojasi musų priešas —Trimitas.

Kur gaminami išgamos?

Kaune, ties Čiurlionio gatve įlipu į traukinėlį. Pataikau į vagoną, kuriame važiuoja miškų urėdas, turbut vienintėlis Lietuvoje urėdas lietuvis. Su juom ponia urėdienė ir kokių keturių — penkių metų vaikas. Berniukas sukinėjasi kaip verpstė, stojasi stačias, žiuri per langą. Urėdas jį draudžia:

—Ostorožno, sinok, okno razobioš.

—Nusibodo vaikui: taip pamažu traukinys eina —rusiškai atsiliepė p. urėdienė.

Miškų urėdais pas mus, kaip žinoma, tarnauja rusai, vokiečiai, švedai, žydai, karaimai ir visoki kiti ateiviai —praeiviai. Taigi nieko stebėtino nėra tame, kad jis su savo vaikais kalbasi rusiškai. Bet šitas tikras lietuvis! (rodosi nuo Kupiškio). Karščiausiu Lietuvos patriotu dedasi! (kai rusė žmona negirdi). Net tris tarnystes Lietuvoje turi, tris algas ima! O vaikelius, mat, į kur ruošia!

Ne tik šitas lietuvis "patriotas", tarnaudamas musų valdžios įstaigoje, musų duona, musų pinigais augina ištikimus, nedalinamai Rusijai vaikus, arba tikrus sunus tėvynės "od morza do morza", busiančius musų tėvynės engėjus. Daug męs dabar turime patriotų, kurie Rusijoje buvo pardavę tikėjimą, tautybę, su "barinėmis" vedę, savo lietuviškas pavardes rusiškomis uodegėlėmis padabinę, Rusijoje berupestingai gyveno. Kada Rusijoje ištiko pavojus atsidurt "prie sienos", tai jie, atsisegioję pavardžių uodegaites, pardumė Lietuvon ir, kaipo "specialistai" gyvent smagiai, aptupė kai musės šiltesnes vieteles ir... peri savo vikšrus musų tėvynės kune.

Turime Kaune "Aušros" valdišką ir dvi privatiškas gimnazijas. "Aušros" gimnaziją jau žydų vaikai lanko —kai kurie žydai savo vaikus ruošia prie gyvenimo Lietuvoje. Tik musų rėksniai "patriotai", nors uodegaites atsisegiojo, tačiau Lietuvos nė de jure, nė de fakto nepripažįsta. O, o, pamėgintų jie mokint vaikus lietuviškai! Gautų nuo "supružnicų" snukiavimų de fakto.

Pažiurėkime, koki sutvėrimai išauga iš tų vikšrų, kurie musų tėvynės kune išsiperi. 1919 m. parsidangino iš Gardino į Kauną viena ponia lietuvė patriotė. Su ja atvažiavo ir jos vyras, kokių 17—18 metų cimbalas, kaip ji sakė, V ar IV klasos Gardino gimnazijos mokinys, už kurio ji buvo ištekėjusi. Lietuva tuomet buvo dar priklausoma, dar ją svetimi valdė, bet "Saulė" draugija stipriai tada veikė. Taigi "Saulė" šitą ponią mielu noru priglaudė (mat, viena inteligente turės daugiau) ir davė jai mokytojos vietą su gera alga. Ponia čia įsikurus samdė mokytojus, kurie jos vyrą ruošė prie brandos atesto. Taigi ne vien inteligentę, bet dar ir inteligentą tikėjosi gaut "Saulė". Priruošė. Jau žiurim studentas. Prasidėjo karė. Na atminkite kur dabar tas cimbalas? Nagi Vilniuje Aleksiukas, kurs taip piktai stengiasi Lietuvai įkąst!

Taip Aleksiukas—tai musų "Saulės" spinduliais atšildytas, musų duonele atgaivintas. Tai yra musų tėvynės kune išsiperėjęs vikšras!

Dažnai nusiskundžiame, kad turime daug išgamų, daug ištautėlių. Buvome suspausti, pavergti, likę be intelingentijos. Negalėjome priešintis. Tai nestebėtina, kad tokiose aplinkybėse daugelis musų brolių, jieškodami švelnesnio likimo, pamiršo savo tėvynę, savo kalbą. Bet dabar?! Savo duona penim, savo pinigais patys sau išgamas—priešus ruošiame.

Musų vaikai, tai musų tėvynės ateitis: kaip męs juos išauklėsime, tokią tėvynę turėsime.

Kaip pasiklosim, taip miegosim! Trimitas.

* * *

Lekianti musė, per sekundą plaka sparnais 330 kartų; bitė 240, širšė 110, peteliškė tik 8.

PRANEŠIMAS LIETUVOS REPUBLIKOS PILIEČIAMS IR UŽINTERESUOTIEMS ŽMONĖMS.

Pakartojimui ir papildymui Lietuvos republikos atstovybės S. V. valstybėms šiuomi skelbia visų žiniai ištrauką iš Lietuvos Konsulario Tarifo normų, kurios taikomos nuo pirmos Sausio 1924 metų.

Kartu su žyminiu mokesčiu.

2. Užrubežio pasas $5.00.

3. Užrubežio paso galiojimo pratęsimas $1.00. Pastaba: Nepailginusiems užrubežio paso galiojimo savo laiku, paso galiojimo pratęsimas atliekamas mokesčiu kaip už naują užrubežio pasą, t.y., už $5.00 (šioji pastaba taikoma nuo 15—IV—24).

4. Leidimas iki 6 mėn. (išduodamas kelionei Lietuvon vietoje paso neturintiems pilnų pilietybei įrodyt dokumentų $5.00.

5. Vienkartinė viza Lietuvos republikos piliečiams iki 6 mėn. Lietuvon ir atgal $5.00.

6. Daugkartinė viza Lietuvos republikos piliečiams iki 12 mėnesių $26.00.

7. Suv. Valstijų pasų viza Lietuvon ir atgal $11.00. Tranzito viza $2.00.

8. Afidavitai ypatoms parsitraukt iš Lietuvos (taikoma nuo 15—IV—24) $8.00.

K. Bizauskas,
Lietuvos Republikos
Atstovas S.A.V.

1924 m. Kovo mėn. 29 d.

Pavasarinis Išvalymo

$412 IŠPARDAVIMAS $412

SPECIALIS PASIŪLIMAS ŠIO DIDELIO IŠPARDAVIMO, YRA—

Mechaniškas Pianas Su Suolu, Su Voleliais ir Pristatymu, už $412.

PAPRASTI PIANAI.

Per šį išpardavimą mes siųlom gražius pianus, žema kaina, už ..... $337.—

Ilgas laikas duodamas pilnai išmokėt. Užtenka tokios mažos sumos kaip — $10.—

TIK APRUBEŽIUOTAM LAIKUI.

Kiekvienas instrumentas turi visus vėliausius pagerinimus; kiekvienas turi aiškų, skambų balsą; kiekvienas yra grožės darbas.

$412 nėra nepaprasta kaina už mechaniškus pianus, bet yra labai žema kaina, atsižiurint į puikius, nau jutėlius instrumentus, kuriuos siųlom.

PIANAS, SUOLAS, VOLELIAI IR PRISTATYMAS.

Šie mechaniški pianai yra visai nauji, 88—tonų pianai, gerai—žinomos, užsitikimos išdirbystės — išdirbėjų ir mųs pačių gvarantuoti. Viskas, suolas, voleliai ir pristatymas suteikiama už $412. Tokia maža suma, kaip $10 skaitysis už pradinį įmokėjimą.

PEARSON PIANO CO.,

238 Main Street Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents.

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

"MĖLYNUJŲ TIESŲ" DAIGINIMAS IR JŲ NEPRIGIJIMAS.

Daugelis skaitytojų yra girdėję apie kokias tai "mėlynas tiesas", apie kurias pastaruoju laiku daug kalbama, kadangi jos tik vietomis praktikuojamos, kitur apie jas niekas nieko nežino.

"Mėlynos tiesos" yra tai tikybinių organizacijų išmislas, kad su valdžios pagelba privertus žmones griežtai švęst nedėldienius, kaipo viešpaties dieną, kad lankyt bažnyčias ir tam viešpačiui atiduot garbę. Tokios tiesos iš dalies praktikuojamos šalies žymioje dalyje, tik ne visur vienodai: vienur mažiau, kitur daugiau; vienur nedėldieniais policijos beveik vienatinis darbas tai dabot, kad jokia pramonė nebutų atidara, kad žmonės apie namus kokį darbelį tą dieną nedirbtų; kitur tą dieną tik valdiškos įstaigos uždarytos, šiaip viskas liuosa; kitur net vietinių teismų yra užginta nedėldieniais rengt koncertus, vaidinimus, pasilinksminimus, išvažiavimus ir žmonėms patarnavimus, ir už peržengimą šitokių tiesų skiriama suri bauda. Tokios tiesos šiadien yra praktikuojamos New Jersey valstijoje, tik kai kuriuose apskričiuose lengviau, kituose griežčiau. Ten pastaruoju laiku žmonės pradėjo griežtai reikalaut valdžios tų tiesų panaikinimo.

New Yorko apilnkėje "mėlynas tiesas" saugiai daboja religiška organizacija, vadinama "Lord Days Alliance" kitur tokios organizacijos veikia po kitokiais vardais. Jos visuomet lenda su savo biliais į legislaturas, į miestų tarybas, kartais net į kongresą, pasiulant aštresnius įstatymus prievartai nedėldienio šventimo. New Jersey valstijos legislatura yra priėmusi šitos prievartos vadinamą "An Act for the Suppression of Vice and Immorality" aktą jau nuo dviejų metų. Įstatymą priėmus reikėjo net valstijos kariumenę miestuose pavartot privertimui naujų tiesų vykdinimo.

Kitur dėjosi kas panašaus. Kunigų sajunga Wabash, Ind. pašaukus apskričio šerifą su padėjėjais, uždarė nedėlioje visas restauracijas, viešbučius, aptiekas, teatrus, sulaikė gatvekarius ir uždarė susirinkimų sales. Tokia pat sajunga Binghamton, N. Y. apskričio policija privertė nedėlioj uždaryt Endicott-Johson firmos darbininkams surengtą vaidinimą. Piqua, O. teismui paliepus, sulaikyta gatvekariai, automobiliams neleistina pirktis gazaliną, neleistina pardavinėt cigarus, užkandžius, minkštuosius gėrimus ir nieko panašaus, leist tik žibint elektros žiburius ir važiot pieną, bet savaitę taip palaikius, leista atidaryt teatrus, aptiekas ir restauracijas.

Concord, N. H. kunigų sajungos sekretoriui policijai liepus ta areštavo beizbolininkų burelį už lošimą nedėlioj po pietų. Vicksburg, Mass. "mėlynos tiesos" praktikuota 1922 metuose. Ten neleista buvo siust nė priimt atsiųstus telegramus, neleista pardavinėt laikraščius, ir jei vaikai už miesto rubežių mėgino laikraštį parduot, buvo areštuojami kaipo tiesų laužytojai.

Bėgyje 35 metų kongresan buvo įduota 150 bilių, reikalaujančių prie konstitucijos pridėt priedą, kaipo įstatymą, pripažįstantį nedėldienį valstybine šventę, bet nė vienas bilius kongrese negavo užtektinai pritarimo; yra dabar įduotas bilius, siulomas kaipo priedas prie 20 konstitucijos paragrafo, ir jei jis pereis kongrese ir senate, visame Koliumbijos distrikte liksis uždaryti žaislai, teatrai ir viskas kas tik išrodo "sunkiu nusidėjimu viešpaties dienai", bus uždrausta.

Metuose 1923 biliai buvo įduoti legislaturose: Tennesseee, Arkansas, Alabama, Indiana, Wisconsin ir New York, kurių reikalaujama išleist valstijose įstatymus, įvedančius "mylynas tiesas". Dabar toki biliai rengiama valstijose California ir Oregon. Illinois valstijoj irgi 1923 metuose buvo bandoma praktikuot "viešpaties dieną", bet tik vienam Wilmingtone vieną nedėldienį nepardavinėta gazalino automobiliams. Union Hill, N. J. nedėlidenyje areštuota katalikų kunigas už rodymą krutančiuose paveiksluose šv. Veronikos skepetos. Aburyj vienas teatruko savininkas nubausta $600 už rodymą nedėldienyje paveikslų.

Tai vis prievarta. Viena diena švęst yra gerai, bet jei radosi noras ją švęst priverst visus, kas nori ir kas nenori, tai aiškus dalykas, kad tuomi pačios dienos šventimo prasmė, kaip ją kas suprastų, liekasi pažeminta. Ikišiol prie tokio pažeminimo prisidėjo New Jersey valstija, kuri praktikuojamu aktu grieštai verčia žmones švęst, be atsižvelgimo, ar kas nori, ar kas gali, ar ne. Pastaruoju laiku ten pradedama to akto boikotavimas. Vieni renka parašus peticijai, reikalavimui tą aktą panaikint, o kiti tyčia nedėldieniais dirba šiokius-tokius darbelius, kad parodyt tuomi prievartai pasipriešinimą. Už tokius pasipriešinimus tik dviejuose apskričiuose surinkta kaltininkų 10,000. Toliaus jų bus daugiau. Sako, kad New Jersey valstijoj visi teismai turi net perdaug darbo tik su vienais prasižengėliais prieš nedėldienio aktą, ir su tais neapsidirbant, visus kitus, kad ir svarbiausius sprendimus, kiša apačion "kitam kartui".

Rusija "dingo".

"Trimitas" satyriškai klausia, kur dingo Rusija, ir to "dingimo" priežastį nupiešia šiaip: Kas didėsės karės metu ar bent pirmiau iš Rusijos iškeliavo ir ikišiol gyveno tokioje šalyje, kurioje apie Rusiją mažai kas žino ir girdi, tas labai stebėsis, kad jo laiškai, Rusijon siunčiami, grįžta pažymėti, jog tokios valstybės n ė r a. Rupesčiu perimtas rusas, tik po daugeliui sunkenybių sužino, kad Rusija dabar vadinasi kitu, jam nesuprantamu vardu, urzgiančiu ir šnypščiančiu.

Naujasis Rusijos vardas susidede iš keturių raidžių "SSSR." Rusas siunčia laišką, adresuodamas jį nauju savo tėvynės vardu, į Petrogradą. Laiškas grįšta, su pažymėjimu, kad SSSR. valstybėje tokio miesto nėra. Laiško siuntėjas rusas po daugeliui rupesčio, sužino, kad Petrogradas jau pavirto į Leningradą. Siunčia laišką savo giminėms, kitur gyvenantiems, ir laiškas vėl grįšta su pažymėjimu įvairaus pavidalo antspaudomis, numeriais ir štempeliais, su žvaigždėmis ir trimis raudonomis raidėmis "GPU." Dabar rusas giliai užsimąsto ir galvoja, kas galėjo jo tėvynėje tokio atsitikt. Jam rodosi, kad Rusijoj atsitiko kas tokio baisesnio negu Japonijoj praėjusioj vasaroj, nes Japonijoj nors žemės drebėjimas paviršių žemės ir pakeitė, tai Japonija visgi likosi Japonija. Rusijoj turėjo įvykt kas baisesnio. Jam rodosi, kad ten vieną tamsią naktį atsiranda daug baisių šmėklų, ir įvyksta žutbutina kova jų su gyvaisiais. Šmėklos nugali gyvuosius ir pildosi Cingi-hano taktika: kardas ir ugnis paimia viršų ir viskas kitaip persiverčia taip, kad nelieka nė mažiausio panašumo, ir tada prasidede statymas visko išnaujo... Ir vėl į akis metasi tris stambios raudonos raidės "G.P.U." Gema šimtai įvairių minčių, kaip čia tas raides išsiaiškinus. Šimtai visokių spėliojimų pralenda, ir mintis tik apsistoja ant vieno aiškinimo. Bene bus tai reiškimas "Gospodi pomiani usopših" (viešpatie, atmink mirusius!). Ir jam jau rodosi, kad ant žemės neliko jokios Rusijos. Jos vietoj liko tik paminklas iš trijų raidžių "G.P.U.", ir tas daug šiurpulių sukelia ruso kailyje.

Bet rusas pajus didesnį šiurpulį, kaip jo susikrovusios alegorijos subyrės ir jis sužinos ką tikrai reiškia trys raidės "GPU" (tai naujas čekos pavadinimas) ir kaip jis vietoje Maskvos kada nors ras Leninską, ir visus prieglaudų našlaičius, be lyties skirtumo, "iličais", ir daug kitokių dalykų, kurie jam niekad nesisapnavo.

Vilniaus medalis.

Dailininkas Petras Rimša padirbo žalvarinį medalį atminčiai sukaktuvių 600 metų nuo Vilniaus įsteigimo. Medalis labai gražus, artistiškas visais atžvilgiais. Didumo jis yra nepilnai trijų colių. Pirmoje pusėje stovi Didis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas, Vilniaus įsteigėjas, su išpustomis raidėmis, sudarančiomis žodžius: "Gediminas — Didysis Lietuvos Kunigaikštis — MCCCXVI—MCCCXLI. Kitoj pusėj išpustas Gedimino kalne pilies bokštas su plevėsuojančia vėliava, aplink matosi šventas aržuolų miškas. Ties bokšto viršune didelėmis raidėmis išpusta "Vilnius—Lietuvos sostinė". Pačioje apačioje gražiame statute matosi gražiai pritaikytoje dekoracijoje Lietuvos žemės ženklas Vytis. Pačioje apačioje metai "MCCCXXII—MCMXXIII".

Visapusiškai medalis turi gražią išvaizdą. Sako, jo padirbimas kainavo Lietuvos visuomenei 13,550 litų. Medalių padirbta, rodosi, 300 stukių. Tik ponas Rimša "Lietuvos Žiniose" skundžiasi, kad šiuos medalius niekas ne platina. Iš Berlyno jis pasiuntęs dalį tų medalių į Kauną advokatui Šilingui ir prašęs to surast budus medalių išplatinimui tarp žmonių, bet tie medaliai ir iki šiai dienai guli užrubežių ministerijoje, ir ponas Šilingas jų paskleidimu visai nesirupina, net į laiškus ponui Rimšai ne atsakė. Ant galo Rimša Kaunan sugrįžęs patyrė, kad Šilingas neturįs laiko tokiais darbais rupintis... Vadinasi, jis pasiteisina amerikiečių lietuvių priimta taktika.

Kaip ten nebutų, visgi gaila, kad tuos medalius niekas ne skleidžia tarp lietuvių. Juk tai didelis darbas, gražiai atliktas darbas, ir brangiai atminčiai tinkamai paruoštas tvarinis. Vertėtų, kad jo paskleidimui kas nors pasirupintų.

Ką šokiai reiškia.

Protestonų bažnyčiai jau ir taip suskilus į daugybę įvairių skeveldrų, nesiliauja ji dar vis labiau skaldžiusis. Ant galo prisideda dar ir tulos priežastiys, kurios net prievartą pavartoja, kad dar labiau suskilus. Štai New Yorke pastaromis dienomis iškilo naujas skandalas su protestonų — episkopalų švento Morkaus parapijos bažnyčia, kuri net ir nepasijuto kaip likosi išskirta iš vyskupijos, kaipo atskalunė, ir tai tik dėl vieno kunigo ne apsiskaitymo ir nepasitarimo su vyskupu.

Mat šv. Morkaus bažnyčios rektorius kunigas Norman užsimanė surengt iškilmingas pamaldas pagerbimui šventosios mergelės Marijos, ir kad į pamaldas sukvietus daugiau maldininkų, kaipo į atlaidus, paskelbė, kad bažnyčioje bus kas tai nepaprasto. Žigeidaudami maldininkai nepasigailėjo bažnyčion skaitlingai susirinkt. Kunigas, kad išpildyt savo prižadą, baigdamas pamaldas ir parodė ką tai ne paprasto. Jis pas aukurą sukvietė burį mergų, kurios turėjo nusiaut iki basumui kojas, ir pašokt kokį ten religišką šokį, kurį paskui kunigas Norman balsiai paaukavo garbei šventosios mergelės Marijos.

"Amerikonai" papratę skaityt dideliu pasipiktinimu moterių basas kojas, tai jų senas įpratimas. Dabargi jie pamatę basas mergas bažnyčioj, ir dar prie aukuro, nežinojo ir kur dingt, nes pasipiktinimui nerado rubežių, ir tik atsipeikėję, antrą dieną įdavė skundą vyskupui W. T. Manning, kuris irgi pasipiktinęs basomis moterių kojomis, net ir pasiaiškinimo iš kunigo nepareikalavęs, švento Morkaus bažnyčią suspendavo iš savo vyskupijos, kartu su kunigu Norman, kuriam laišku paaiškino, kad išbraukia savo vizitacijas šion bažnyčion, ir su ja jokio reikalo daugiau neturi.

Tai mat, ką šokiai reiškia!...

Neaiškus gandas.

"Vienybė" skelbia gautas žinias, kad Kaune susekta suokalbis nužudyt priemerą Galvanauską, Šleževičių ir Vailokaitį. Pasikėsinimas rengta čia minimoms ypatoms "už Klaipėdos pardavimą". Bet suokalbis nenusisekė, nes jis laiku susektas tapo, ir likviduotas. Suokalbyje dalyvavę tautininkai: šauliai, studentai ir tuli oficierai, susirišę į tam tikrą organizaciją, panašią italų organizacijai "juodoji ranka". Šitos organizacijos rengtasi atkeršyt pirmiau paminėtoms ypatoms, kam jos sutiko su Daviso komisija Klaipėdą "sutarptautint". Suokalbyje nėra minima nė lenkų, nė rusų, nė kitokių Lietuvos priešų.

Gandas liekasi gandu, tik jis labai ne aiškus, ir ne visai įtikėtinas jau vien dėlto, kad jį pirmiausia paskelbė lenkų laikraštis "Kuryer Narodowy" ir tik paskui pakartojo Klaipėdos laikraščiai. Vienok nėra pasakyta nė kada, nė kur tas suokalbis susektas, ar buvo kas suimta, ar ne, ar dėl to incidento kas išėjo aikštėn, ar tik gandu ir pasiliko.

Kad kas panašaus galėjo but, negalima ginčyt. Greičiausia buvo tai kokis protesto susirinkimas, galėjo but ir politikams grumojimas. Iš tokių nuotikių Lietuvos priešai, o labiausia lenkai, paprastai išpučia didelius ir baisius daiktus, ir anonimiškai paleidžia į užrubežius, iš anksto spėjant dar tik kas nutiks. Tokias žinias, lenkų paleistas iš Kauno, mes jau papratę skaityt Amerikos lenkų laikraščiuose, kas savaitė. Taip galėjo but ir dabar, kad lenkai iš adatos vežimą priskaldę, pasiskubino jį išsiųst į užrubežius.

Aliejaus "degimas".

Kaip užsikurė Washingtone aliejaus kontraktų skandalas, tai gaisras kuo toliau, tuo didesnius plotus apima, ir nežinia kada jis užges. Didžiausis trukšmas darėsi dėl prokuro Dougherty, kuris irgi esąs tais aliejais susitepęs. Senato komisija betyrinėdama prokuroro kaltinimus, iš vienos liudininkės (Stinson) išgavo, kad valdininkams darant kontraktus išnuomavimui valdiškų aliejaus laukų, penkios ypatos yra pasipelniusios (kyšiais, atvirais papirkimais ir uždarbiais) net 33 milijonais doliarių. Klausiant kas taip pasipilnė, liudininkė nuokart nenurodo. Ar ji galės nurodyt ypatas, tuos pinigus paėmusias, tik ateitis parodys.

Pennsylvanijos gubernatorius Pinchot ir jo žmona, pritrukę kantrybės, išėjo griežtai prieš prokurorą Dougherty, ir pareikalavo, kad tas rezignuotų iš prezidento Coolidge gabineto: šis atsakė, kad jį prie rezignacijos niekas ne privers. vienok pastaromis dienomis prezidentas Coolidge jį visgi privertė iš prezidento gabineto pasitraukt.

ŽMONIŲ BALSAI.

Ar lietuviai turi but mėlynakiai?

Prieš tulą laiką kai kuriuose lietuviškuose laikraščiuose pakilo ginčai už buvimą ir nebuvimą Nordikų veislės. Kaip tie ginčai pasibaigė, nesvarbu, tik svarbu, kad Nordikų veislės buvimą niekas negali užginčyt nes ji buvo, ir tą žino kiekvienas, kuris šiek-tiek apsiskaitęs.

Daugiau svarbos gali but tvirtinime, kad lietuviai priklauso Nordikų veislei ir todėl yra mėlynakiai. Ponas M. Stakėnas, remdamasis pono Šliakio pasakymu, nurodo, kad Nordikai apsigyveno prie Baltikos jurių, prie kurių dabar gyvena lietuviai. Čia tai klausimas, į kurį sunku bile kam butų aiškiai atsakyt, ir nurodyt, kad lietuviai paeina iš Nordikų veislės, ir, kad lietuviai yra mėlynakiai, kaip kad Nordikai buvo. Nurodyti pono Stakėno profesoriai visgi nepasako, kad lietuviai iš Nordikų kilę.

Tulas Clinton S. Burr, 11 d. Kovo dienraštyje "New York Times" kalbėdamas už ateivystės suvaržymą, visus ateivius nuo pat ateivystės pradžios, padalina į penkias grupas: Nordikai, Alpinai, Mediteranai, Semitai ir visi kitoki. Nordikų grupą jis ima anglo-saksus, airius, germanus, skandinavus, holandus ir francuzus. Į Alpinų grupą. Slavus, finovengrus, albanus, lietuvius ir latvius. Į semitų grupą Žydus, arabus, sirijonus, ir armenus. Maišyton grupon jis deda: Murinus, mulatus, indijonus, peon-meksikonus, japonus, kureus, hinus, turkus, indus, malajus (filipinai) ir kitus.

Kaip matome, yra didelis skirtumas tarpe Burro ir Šliakio aiškinimo. Kaip ten nebutų su kitais, lietuvius ir latvius Burr skaito ne Nordikais, bet Alpinais. Bet galima Burrui netikėt, nes jis turi gana stambias klaidas skirstydamas žmones kitose grupose (taip va, jis slavus randa ne mongolų, bet alpinų veislės). Tegul męs jau netikėsime Burui.

Dabar vienok liekasi klausimas, ar lietuviai iš tikrųjų paeina iš Nordikų m ė l y n a k i ų veislės? Simonas Daukantas, kuris rinko lietuvių istoriją ir sėmė medegą Paryžiaus ir Londono bibliotekose, kuriose yra labai daug teisingų faktų, apie lietuvių akių spalvą kalba kaip tik atbulai. Jis nurodo, kad lietuviai, apsigyvenę prie Baltikos jurių, turėjo rainas akis, juodus plaukus, ir aiškią kuno išvaizdą, vidutiniško didumo, netaip augšti, bet storoki.

Palikdami viską šalyje ir nekalbėdami, ar lietuviai paeina iš Nordikų, ar iš Alpinų męs matome didelį skirtumą tarpe lietuvių akių spalvos, tarp Simono Daukanto, dalykų žinovo, ir pono Šliakio su ponu Širvydu. Dabar, kam męs turime tikėt? Rodosi, kad reiktų daugiau tikėt Simonui Daukantui, kuris rėmėsi žiniomis, o ne tuom, kad lietuvių didžiuma turi mėlynas akis šiadien.

Kad Nordikai gyveno prie Baltikos jurių, taipgi dar negali but faktas, kad apart jų negalėjo ten gyvent žmonės kitų veislių. Slavai yra mongolų veislės, o vienok ir jie bent dalinai apsigyveno prie Baltikos jurių, kaip ir pirmieji lietuviai, tariamieji Nordikai. Gudai gyveno ten, tik kiek atsitolinę vieni nuo kitų, už didžių girių. Ir slavų, butent gudų, kaip ir lenkų, kurie gerai žinome, kad jie paeina iš mongolų veislės, šiadien rasime nė kiek nemažiau kaip ir lietuvių, su mėlynomis akimis. Ir kuomet slavai, mongolų ainiai, turi mėlynas akis, tai kokiu budu jie negalėtų but tos pačios veislės, Nordikų ar Alpinų, kai ir lietuviai, jeigu remtis Šliakio ar Šyrvydo tvirtinimais? Apie vokiečius ir anglus čia jau neturime reikalą kalbėt ir jieškot, ar jie yra tos pačis veislės kaip ir lietuviai, ar ne. Užteks to, kad žinome, jog slavai yra mongolų veislės, kuriai lietuviai nepriklauso. Liekasi tik klausimas, ar tik Nordikams buvo gamta paskyrusi mėlynas akis ir, ar apart Nordikų jau niekas mėlynų akių neturi. Jei taip, tai kokiu budu mongolų ainiai mėlynas akis prasimanė?

P.J. Dukštas.
Quebeck, Kanadoj.

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Politika yra purvinas dalykas, apie tai jau beevik kiekvienas žino, o vienok kuo toliau, tuo labiau žmonės į ją bręda ir netik patys ja purvinasi, bet ir kitus purvina. Užtai šiadien daugelis svarbiųjų dalykų užmiršta, pastumta į šalį, nes nėra jais kam rupintis, kaadngi madon ėjo politikavimai, prie kurių šliejasi kiekvienas, kuris tik suranda tam progą; tarpe tokių žmonių yra dvi pusės: viena jieško sau ypatiškos naudos, kad valandėlei ką nors sau pelnius, gi kita pusė padeda pirmajai, beveik be jokios vilties sau ką nors pelnyt. Imkime paveizdan šalies augštuosius valdininkus, kurie sostinėje neseniai iškėlė daugelį skandalų savo priešų pažeminimui. Ir kuomet vieni tame jieško sau naudos, tai kiti jiems talkinėja, sau jokios naudos ne matydami, ir taip trukšmas tęsiasi per dienų dienas, ir galo tam visam nesimato.

Pusė bėdos dar butų, jeigu žmonės tuomi užsiimtų, kuomet neturi ką daugiau veikt, tai butų kas tokio panašaus į žaislą. Bet vargas, kad žmonės tuom užsiima tokiu svarbiu laiku, kada reikia veikt naudingą darbą, kurio visuomenė laukia, ir... sulaukt negali. Paerzinimui žmonių pažadėta sumažint mokesčius. To kaip tik žmonės ir laukė, ir geidė, kad tas kuogreičiausia įvyktų. Praėjo keli mėnesiai, ir niekas iš to ne išėjo, nes tie, kurie prižadą parodė, patį dalyką atidėjo į šalį, ir pasiėmė naują darbą—purviną politikavimą, kuriam ir iki šiai dienai galo nesimato. O žmoneliai laukę, laukę, ir vilties neteko, ir tam pamasinimui jau netiki, už suvylimą rugoja, skaito save suviltais, ir mokesčius turi mokėt kaip mokėję.

Kalbant apie prižadų ne ištesėjimą, mums tenka prisimint, kad tas atsitinka netik tarpe svetimujų, netik tarpe mums tolimujų, bet ir tarpe mųs pačių. Atsimename gana gerai, kaip dar visai neseniai kas ten buvo iškėlęs obalsį Lietuvos atstatymo, ir tam tikslui suorganizavo bendrovę. Iš skambėjimo tai gana gražus tikslas, ir kas tada nebutų jam pritaręs. Kiekvienas juk suprato, kad atstatymas Lietuvos, kuri šimtmečiais buvo svetimų griaujama ir naikinama ir ant galo tų pačių griovėjų, tų pačių naikintojų, už svetimus reikalus ir galutinai liko sutrempta. Užtai kiekvienas tai atjaučiantis tam obalsiui pritarė ir pasiryžo visokiais budais jį remt.

O vienok kas netrukus pasirodė? Pasirodė viliugystė. Tie, kurie tą savo obalsį sutvėrė, pasirodė, kad jie patys į tai netiki, nes juomi vadovavosi tik tol, kol surinko iš žmonių kruvas pinigų, okaip greit tą atsiekė, jų skambinamas obalsis žuvo, ir patys jie pasiskubino pranykt iš tarpo tų, kurie jiems talkinėjo. Šiadien tas viskas skaitosi jau su teismų uždraudimais, nes pinigų kruvos sunaudotos tik ypatiškiems tikslams, tik savo ypatiškai naudai. O kiek žmonių išnaudojama panašiais budais, su pagelba kitokių obalsių? Neseniai skaitėme laikraščiuose, kad vienas žmogus, tik duoklėmis gyvenantis, sukišo į spekuliacijas dvidešimts penkis tukstančius doliarių, kurie žuvo kaip baloje, jokios naudos jam ne atnešę. Žinome gerai, kad tas žmogus jokio turto neturėjo, jokio produktyviško darbo neveikė, tad iš kur jis tokias kruvas pinigų ėmė? O matyt, kad tie pinigai jam labai lengvai parėjo, kad jis juos taip lengvai prakišo. Imant viską atydon, greitai suprasime, kad jis ką nors nuskriaudė, ką nors apšluostė, ir tokiu budu susigriebęs svetimus pinigus, juos įmetė balon.

Stebėtis reikia, kaip žmonės prasigyvena, turtus susikrauja, nežinia kada nė iško. Vieni dirba diena iš dienos, šiokį ar tokį darbą, ir kaip tik pragyvena, kaip tik savo šeimynas išsimaitina, ir per visą savo beveik gyvenimą, lobius nesusikrauja, nors pinigų nemėto. Kiti, žiurėk, buvę be nieko, staiga pralobo, pinigų prisikrovė, ir švaisto jais kaip šiaudais. Aiškus dalykas, kad tie, kurie gyvena iš savo truso, iš savo darbo, negali pralobt, nes pats pragyvenimas daugiau reikalauja negu galima iš kasdieninio darbo pelnyt. Gi tie, kurie umai pinigais apsipila, aiškus dalykas, juos ne užsidirba, ne užsipelno, bet nuo ko nors išvilioja su viliugingais obalsiais. Nekitaip buvo ir su tuom žmogum, kuris į spekuliacijas sukišo dvidešimts penkis tukstančius doliarių, nes nieko neveikdamas, iš kurgi kitur jis juos butų gavęs. Jeigu jis juos butų uždirbęs, jei butų juos įgijęs kaipo savo truso vaisių, jis juos butų apvertinęs ir nebutų numetęs į viliugių balą, nebutų juos pralošęs spekuliacijoje. Dabar kagi? Išviliojo nuo ko, šį tą pažadėjo, pralošė, ir jis kaip nieko neturėjo, taip ir neturi, ir jam ne parsieina nieko nukentėt, nes tai svetima skriauda. Ar sažinė jį kankys už tokį nedorą darbą, tai paeis nuo to, ar jis sažinę turi.

Tokių lošikų svetimu trusu yra labai daug. Antai tulose kolionijose yra lošikų netik svetimais pinigais, bet ir falsifikuotais tikslais. Jie rengia protestus prieš ateivystės suvaržymo įstatymą. Tas gal ir gerai išrodo žiurint iš vienos pusės. Iš kitos pusės betgi kyšoja apgavystės tikslas, po priedanga to viso kas viešai skelbiama. Ar protestas įvyks, ar ne, bet jau jie turi susitvėrę fondą priėmimui aukų, svetimų pinigų, neva to protesto išlaidų padengimui, ir jau turi kruvą pinigų surinkę. O kokios čia išlaidos tikimasi padengt? Aiškus dalykas, kad mintyje turima siuntimą pasiuntinio į Washingtoną. Ir kandidatas į pasiuntinius iš anksto jau paskirtas, nes yra žmogus, kuris turi tikslą apkeliaut tolimas valstijas su savo firmos privatiškais reikalas, ir prie progos apvažiuot visus lietuviškųjų organizacijų suvažiavimus, kad iš tų pasirinkt žinių ir jas parduot savo klikos organui. Ar rengiamas protestas duos ką, ar ne, čia išimama iš klausimo ir jiems tas rupi kiek vakarykščia vakarienė. Čia svarba tik tame, kad vienas žmogus nori pasivažinėt svetimomis lėšomis, o kad jas surinkt, pasiimta obalsis, kuris juos visai ne apeina.

Tokių apgavysčių, tokių suktybių, tokių viliugysčių, malonųs broliai ir sesers, męs rasime šimtus, kur tik pažiurėsime, o jei jos dar kur nėra aiškios, tai tik todėl, kad ten truksta tam tikros rušies gudriųjų viliugių, kurie dar nesuspėjo parodyt savo gabumus, savo išmislą neprisitaikė įskiepyt, ar nesurado tikslą, kuriam butų galima užkabint savo ličyną.

Žmogus.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kaip ekonomistai ateitin žiuri.

Šių dienų ekonomistai ateitin žiuri, kaipo į ateinantį žmonijos didelį skurdą ir vargą, nes žemei prisipildžius žmonėmis, grumoja badas, maisto pritrukimas, kadangi žmonių privisus daugybei, ir nuolat vis dar daugiau kaskart veisiantės, žemė jau negalės visą žmonijos giminę išmaitint savo vaisiais.

Prieš kelias dešimtis metų, mokslas ir religija, kuriuodu niekad nesutinka vienas su kitu, savo pažiurose, buvo sutikę, kad žemės žmonėmis apgyvenamos problema jau išrišta ir ateitis užtikrinta, nes sutikta, kad mokslo pažanga suseks budus išmaitinimui žemės gyventojų, ne atsižvelgiant kaip daug jų privistų. O vienok šiadien žemės gyventojų problema ir vėl pas mus statoma klausiman.

Atsargumui, ne užmirštama pažymėt, kad žmonių privisimas yra išimtinai Europos klausimu. Taip susiėjo Suvienytose Valstijose dvi galingos organizacijos, kaip bažnyčia ir klaunų organizacija, kuriodvi sutartinai ginčija, kad Amerikoj žmonių nėra perdaug. Harold Wright savo veikale "The Cambridge Economic Handbook", iš kurio imama medega šiam raštui, bent dalinai, turi reikalą tik su Europos kontenento persipildymu, ir jo pažiuros išimtinai rišasi tik su Europos kontenentu. Wright nemato jokių naujų pavojų, nė dogmų, jis ima vien teoriją žmonių privisimo, kokią suranda pasaulio istorijoje. Teorijos apsireiškimų savo laiku buvo visokių, paėjo vis nuo gamtos problemų.

Malthus'o teorija.

Tarp 17 ir 19 šimtmečio, kada surasta nauji budai žemės gyventojų išmaitinimui, mokslininkai buvo optimistais, jie pilnai tikėjo, kad naujasis budas liksis am žinu, kad maisto niekad nepritruks. Dabar mokslininkai, su jais ir apšviestesni žmonės, kaskart darosi vis labiau abejojančiais, ir kaskart einančiais prie Malthus'o teorijos, sutvertos prieš 125 metus, kaskart labiau atsižvelgiant į žmonių dauginimąsi, ir žemės vaisių mažėjimą. Robertas Malthus (1766—1834), garsus Anglijos ekonomistas, savo veikale "Essay on the Principles of Population", praplėtė ekonomijos teoriją, kuri ir iki šių laikų turi sau vardą, kaipo "Malthus'o teorija". Jos svarbiausi pažymėjimai: 1) Žmonijos besidauginimas eina sulyg geometrijos laipsnių: 1,2,4,8,16 ir tt. gi maisto produktai auga sulyg aritmetiškų laipsnių: 1,2,3,4,5 ir tt.

Sulyg šios teorijos, neturtingi žmonės kaskart eina prie didesnio nepritekliaus, ir taip eis, kol bado metai, karės, marai, gamtos gimdomos katastrofos ir kiti išnaikinimai, sumažins žmonių skaitlių. Kitaip, žmonių veisimąsi galima sulaikyt tik užginant netikusius poravimusis ir įvedant "lytišką blaivybę". Maisto produktų mažėjimo, ir jo išskaitilavimą vadina klaidingu, vienok kartu ir pripažįsta tiesą, jog tarpe 17 ir 19 šimtmečių žemė buvo duosnesnė negu pirmiau, gi šioje gadynėje produktų ji užaugina daug mažiau, ir priverst žemę, kad ji butų našesnė ir derlingesnė, mokslas vilties jau nesuranda.

Iš kitos pusės nesutinkama su Malthus'o teorija, ir tikrinama, kad apie 19 šimtmetį žmonės taip žymiai nesidaugino, kaip Malthus nurodė ir išskaitliavo, nes tvirtino, kad žemę negalės žmones išmaitint dėl trijų svarbių priežasčių: nykimas morališkumo, pasileidimas ir vargas. Devynioliktame šimtmetyje, kaipo gerovės amžiuje, ištvirkimas žmonių buvo beveik nežymus, morališkumo nykimas apsireiškė tik 30 ar 40 metų 20 šimtmečiui prasidėjus, ir nuo tada nė religija, nė klauniżmas, nė federališkos valdžios nestengia tvirkinimui kelią užstot.

Žmonių tvirkinimas ir vargas.

Laimingasis devynioliktas šimtmetis praėjo, palikdamas daugiau žmonių, negu jų rado po aštuonioliktam. Šiadien vienok žmonių skaitliaus augimas šiek-tiek sulaikytas ištvirkimo ir vargo—skurdo, arba jis darosi mažesniu už žmonių dauginmąsi, skurdas darosi didesniu ir tas sulaiko žmonių dauginmąsi. Klaidingai Malthus'o pasakyta, jog ateis dienos, kuriose visi pradėsime badaut. Į tai Wright atsako:

Žmonių privisimas vargiai bus priežasčia abelno žmonijos bado. Mokslas išras budus padauginimui maisto, kad produktai viršytų žmonių daugumą, ir dėl to pavojaus but negali. Žmonės pirmiaus pripras gyvent be tulų patogumų, kaip namai ir kuras, kol maisto jiems pritruks. Toks žmonių pripratimas gyvent be patogumų, bus pradžia skurdo, o skurdas sulaikys žmonių veisimąsi, ir tuomi bado gadynė neturės progos paimt žmones savo glėbin, vienu kartu. Užėjus skurdui, netik žmonių veisimasis apsistos, bet dar ir mirtis išskins daugybę gyvųjų, gi paaugliai ir mažiuliai likę be priežiuros, be globos, pripras dar prie didesnio skurdo.

Taip dalykai šiadien yra Eurdopoje, kur jau nuo dešimties metų viešpatauja skurdas , dėl kurio žmonių veisimasis mažėja. Europoje šiadieninis skurdas netik sulaiko žmonių skaitliaus augimą, bet kartų ir maisto produktų, kas gimdo badą, kaip pav. Rusijoj 1921 m. ir tuomi dar naikinama gyvujų skaitlius, liekantiems vis labiau priprantant gyvent dar didesniame skurde, ir taip žmonių rezerva mažėja, vienok abelno bado visa žmonija nesulauks.

Padėtis Indijoj, Anglijoj ir Rusijoj.

Statistikai gali šaltai tvirtint, kad vaikų mirimas žymiu nuošimčiu uždengia gimimų skaitlių, bet tai yra tik padidinimas motinoms kentėjimų. Ir tas prisideda prie žmonių skaitliaus mažėjimo, iki pastarųjų dienų. Indijose Anglijos valdžia sulaikė kares ir limpančias ligas, kurios neleido žmonėms daugintis, ir valdžia tuomi prisidėjo prie žmonių padauginimo taip, kad bent vienų metų menkas derlius, grumoja Indijų gyventojams jau badu.

Rusijoje, kur visą devynioliktą šimtmetį gimimai viršijo gana skaitlingus žmonių mirimus, 1921 m. po septynių metų karės, po revoliucijai, žmonių buvo tiek, kiek ir pirmiau, bet visi jie gyvena jau žymiai ant žemesnio laipsnio negu pirmiau, nes tik vienų metų ne užderėjimas Volgos apyrubėje, pastumėjo juos į vargą, į skurdą.

Bet Wright daugiausia interesuojasi vakarine Europa. Jis pats yra anglas, o Anglijai yra pavojum žmonių priaugimas. Ikišiol Angliją dar nepalietė badas, vienok ji turi labai daug žmonių, kurie gyvena tik iš valdžios duodamos pagelbos, negalint patiems pragyvenimą užsidirbt. Dalis skurde gyvenančių žmonių dar nereiškia skurdą žmonijai abelnai.

Wright nekreipia daug atydos į materiališką augimą; jis daugiau kalba apie budus, kuriais butų galima priverst žmonių vienodume, vienoje ar kitoje valstybėje, taip, kaip, kad jų visuomet butų, su mažu skirtumu, ne mažiau ir ne daugiau. Ir kaip rodosi, toks Wrighto planas bene įvyks kada.

Kaip jau sakyta, žmonės žymiai pasidaugino devynioliktame šimtmetyje, pasitarnaujant tam įvairioms aplinkybėms, kurioms priklauso ir pradžia gabenimo maisto produktų iš Suvienytų Valstijų. Ištobulinus komunikaciją ir transportaciją, visas pasaulis žmonijai pasidarė lyg koks daržas maisto produktų, nes vieni galėjo su kitais mainyt savo išdirbinius ant maisto produktų.

Bet tos žemės dalys, kurios gamtos skirtos produktų auginimui, likosi užimtos žmonių, kurie tą žemę panaudojo išdirbiniams, už produktus menkesnę vertę turintiems, o išdirbiniams medegai sumažėjus, nebuvo kuom produktus išmainyt, ir taip produktų trukumas pradėjo but jaučiamas.

Europoj laikui bėgant pasirodė, kad reikalinga daugiau žemės dirbamai dirvai, negu auginimui žaliosios medegos išdirbiniams. Sunku buvo surast reikalingus plotus žemės fabrikams, kurie butų nenaudingi auginimui maisto produktų, tad ten fabrikai beveik išnyko, ir imtasi vien produktų gaminimo. Kitose pasaulio dalyse dedasi kitaip, nes daug vietų yra, kur joki produktai negaunami, ir Europai jas reikia aprupint. O žmonės visose žemės dalyse vis dauginasi, maisto kaskart reikalaujama vis daugiau.

Kodėl Vokietijoj ir Rusijoj žmonės badauja.

Kuomet produktų kiekis mažėja, ką galima duot ukininkams už jų padauginimą? Ir čia blogumas randasi, tik pasaulinei karei pasitarnavus. Šių laikų karės nepasižymi daug žmonių pamažinimu, bet jos pasižymi pamažinimu produktų. Tą aiškiausia matome darbščioje Vokietijoje, ką prieš tulą laiką matėme ir Rusijoje; miestuose žmonės badauja, nors kaimuose produktų yra pilnai, bet miestams neturint kuom išsimainyt sau maisto produktus, nėra ką valgyt. Miestelėnų pramonę sunaikino karė, ir iš pramonės gyvenanti miestelėnai šiadien yra originališkais elgėtonis. Ar pramonė atgis. Atgis, bet kol tai bus miestuose dar labai ilgai viešpatauja taus žmonių skurdas ir vargas.

Hinija ir Italija.

Francuzijos tauta stovi prie išnykimo kranto. Ten valdžia kaip prieš karę, taip ir po karei, visokiais masinimais stengiasi padaugint gimimus, kad tik žmonių prisiauginus. Valdžios tikslas tuomi grumot Vokietijai, nes dabar, neturint savo žmonių, kad Vokietijai rodyt savo galybę, parsieina laikyt armijas Afrikos murinų. Bet masinimais valdžia, kaip pirmiau taip ir dabar nieko nepelno, francuzų populiacija vis mažėja.

Vokietyjoj gimimai po karei, nors ne taip žymiai, visgi sumažėjo. Rusijoj gimimai po karei irgi sumažėjo, bet ten jų yra žymiai daugiau negu Vokietijoje. Japonijoj taipgi dejuojama, kad gimimų yra permažai, ir todėl Japonija kenčia baimę pavojaus prieš kaimyniškas Azijos valstybes. Hinijoj yra daugybė gimimų, bet nemažiau už juos ir mirimų. Rockefelerio institutas stengiasi sumažint hinų mirčių skaitlių, ne aprubežiuojant gimimus. Bet užtai Italijoj visai kaskitas. Ten gimimai kasmet žymiai viršija mirimus, ir ačiu tam, Italija savo žmonių vietiek prasigyveno, kad pati visus išmaitint jokiu budu negali. Pirmiaus Italijos žmonių mitimo tikruoju aruodu buvo Suvienytos Valstijos šiaurinėj Amerikoj, bet dabar susiaurinus imigracijos kvotą, Italija jaučiasi didžiausiame skurde, koks negreit galės pasiekt Vokietiją, ar Rusiją.

Kaip čia padarius?

Nėra kito išėjimo, reikia daugint gimimus savo valstybėje, kad ne apsileidus savųjų žmonių skaitlium kaimyniškoms valstybėms. Tokios nuomonės yra Francuzija, jei ne apsileidžia ir Vokietija.

Bet ką kalba tame klausime bažnyčia? Kalba ji apie daugelį įvairių dalykų. Pirmuoju vaistu visiems blogumams bažnyčia randa visą eilę vienuolijų ir celibatų, kas yra šiadien žymiai mažesnės vertės negu tai buvo

LIETUVIAI AMERIKOJ

PHILADELPHIA, PA.

Numirė geras lietuvis.

Išgyvenęs Philadelphijoj 21 metus persiskyrė su šiuom pasauliu amžinai, geras lietuvis, Vincas Pikelis. Visą laiką gyvendamas velionis praleido visokių darbų, vis jieškodamas ko tai geresnio buviui, kad pilnai sutvarkius savo gyvenimą, vis rupinosi, trusėsi savo šeimynai, kad sulaukęs senatvės turėtų sau smagų ir lengvą gyvenimą, kad ramiai užbaigt galėtų šio pasaulio saulutės spindulių šviesą, kurie jam švietė per visą jo gyvenimą. Bet to nesulaukė, ir senatvės nesulaukęs turėjo amžinai skirtis su visais, pačiame smagiausiame gyvenime, palikdamas jauną žmoną našlę, o aštuonių metų dukrelę ir keturių metų sunelį—našlaičiais.

Iškilmingos laidotuvės.

Velionis iš Lietuvos paėjo Šilmikių kaimo, Gruzdžių valsčiaus. Pirmoji jo žmona paėjo iš kaimo Barisių, Meškučių valsčiaus. Mirus pirmajai, vedė velionis žmona V. Pundušytę, iš kaimo Rubežninkų.

Velionis mirė Kovo 16 dienoj ir tapo palaidotas labai iškilmingai. Trįs kunigai atėjo į namus, kad lavoną palydėt paskutiniu kartu bažnyčion. Bažnyčioje atsibuvo kartu trejos mišios šventos, su celebracija penkių kunigų. Į kapus lavoną palydėjo trįs kunigai, vargoninkas ir klapčiukai. Pasakyta du pamokslai: vienas bažnyčioj, kitas kapuose, prie duobės. Pamokslai buvo graudųs, kad ne vienam net ašaras išspaudė, o labiausia graudino liudėsyj pasilikusią našlę Veroniką.

Daugybė žmonių lydėjo.

Velionis Pikelis buvo visų mylimas, todėl pasakyt jam paskutinį sudie, prisirinko pilna bažnyčia žmonių, iš kurios paskui į šv. Kryžiaus kapus jį palydėjo 39 pilni automobiliai. Grabas buvo apklotas gėlių pundais ir vainikais apie už $600; niekas Philadelphijoj dar nematė tiek daug gėlių ant grabo, kurį papuošė velionio giminės ir pažįstami. Grabas kainavo $3100.

Tai pirmutinis iš Philadelphijos lietuvių taip iškilmingai tapo palaidotas. Visiems palydovams sugrįžus iš kapų, buvo duota pietus, kuriuos prirengė likusi nuliudime našlė Veronika. Velionis prieš mirtį išsitarė lyg žinodamas. Mat, mirus jo broliui Aleksandrai Spalio mėnesyje, ir jo lavonui gulint grabe, jis pasakė: "Brolau, gerai. Ilsėkis, ir aš tuoj ateisiu pas tave". Ir išsipildė. Ne prabėjo dar pusė metų, ir jis nukeliavo amžinai ilsėtis, pas savo brolį, ir atsigulė greta jo.

Lai buna jiem lengva šios šalies žemelė ilsėtis, ant amžių! O męs, pasilikusieji, tarkime: Tegul Dievas suteikia amžiną atsilsį jiems, dangaus linksmybėse regėt viešpatį Dievą, per ne pabaigtus amžius!

Vienas iš palydovų.

Velionis Pikelis buvo geras "Amerikos Lietuvio" skaitytojas. Apgailaudami jį, tariame: Lai ilsisi amžinai geras lietuvių tautos sunus!

Red.

---

viduramžiuose; žmonių prisiekiančių dorybei ir vienuolijai šiadien yra visai nežymus nuošimtis, palyginus jį su abelnu žmonių skaitlium ant žemės kamuolio.

Antroje eilėje bažnyčia siulo daugiau gimimų ir mažiau gyvenimo patogumų. Jei čia patogumais priskaito ma teatrai, automobiliai, bevieliniai telefonai, perduodanti dainas iš operų—tai butų lyg dalykas, iš klausimo išimtinas. Vienas bažnytinių ekonomistų patėmija, kad geriausia auklėt kiekvienai valstybei darbščias tautas, o tokias išauklėjus, tautos savo darbštumu, pačios savo buvį tobulins naujais, ikišiol dar ne surastais budais.

Tuli bažnyčios šalininkai tiki, kad laikui bėgant gali ateit gadynė, kurioje išnyks instinktas žmonių poravimosi. Kiti eina dar toliau. Tuli moralistai mano, kad žmogaus egzistavimas yra tai kokia ne aiški gamtos klaida.

Kaip ten nebutų, didžiuma ekonomistų, moralistų kaip ir klerų, susitaiko nuomonėje, kad gyvenimas, kokį žmonės šiadien gyvena, negali ilgiau patekt, nes žmonių dauginimasis turės kaip nors but prašalintu, nes kitaip žmonės turės pasinert didelin skurdan, ir tai netolimoje ateityje.

Žmonių nykimo periodą Europa jau pradeda gyvent. Po Europai pirmoje eilėje Amerika. Pastaroji dabar turi progą iš anksto sau pasirinkt: ar mažiau patogumų ir mažiau žmonių — ar daugiau žmonių ir daugiau ne išbredamo skurdo ir vargo, kurs niekeno nelaukiamas, artinasi vis arčiau ir arčiau.

taip iš lietuvių kaip ir iš ukrainų pusės, patraukt įvairias srioves.

Lietuvių ukrainams užuojauta, kuri jiems įteikta, yra šiokio turinio: "Męs, Philadelphijos lietuviai katalikai, susispietę į Lietuvių-Krikščionių saryšį, perskaitę vietiniuose angliškuose laikraščiuose žinią, kad 16 dienoj Kovo 1924 m. ukrainų moters, susirinkusios salėn po No. 849 prie N. Franklin gatvės, užgyrė protesto rezoliuciją prieš Lenkijos valdžią, už užkankinimą jų sesers, didės patriotės ukrainų tautos, garbingos Olgos Besarabovos, išreiškimui širdgėlos, prijungiame ir savo balsą prie tos rezoliucijos protestui prieš Lenkiją. Ir netik kad atjaučiame, bet kartu su ukrainų tauta ir apverkiame, apgailaujame tą didelę žalą ukrainų tautai, padarytą skriaudą, lenkams nužudant jų garbingą moterį Olgą Besarabovą!"

Žuvaras.

UNION CITY, CONN.

Iš vietinių lietuvių gyvenimo.

Šitoje kolonijoje lietuvių yra pusėtinas buris, apie 1200. Lietuviai gyvena pasiskirstę į dvi dali: viena gyvena viename miestelio krašte, kita kitame. Lietuviai čia turi šešias pašelpines draugijas ir du kliubu, kurių vienas vadinasi Lietuvių Ukėsų ir pašelpos kliubas, kitas Lietuvių Politiškas kliubas. Yra ir stambiųjų draugijų kuopos, kaip A.L. T.S. 57 kuopa, T.M.D. 2 kuopa. Yra ir J.V.T. draugija, tai jaunimo draugija, kuri turi sau tikslu rupintis rengimu įvairių surengimų. Bet pastaruoju laiku ji taip užmigo, kad ir balso jos nesigirdi. Nežinia kame to jos užmigimo priežastis: ar kad nėra jaunimo, ar, kad kiekvienoje šeimynoje einasi apie naminius reikalus. Su šeimynomis tiek to. Ten kitas gyvenimas. Pareina vyras iš fabriko, jam žmona tuojaus užduoda darbą: Prinešt anglių, priskaldyt malkų, tai šį, tai tą.

Bet ką veikia jaunimas, kurį toki darbai ne apeina? Ugi pulkais sustojęs apie kampus zulinasi. Merginukės, nuo 11 iki 17 metų, sėbraujasi su svetimtaučiais, vaikinukai taipgi panašiai, ir tokiu budu veikt jaunimo draugijoj nėra kam. Čia ir vėl parsieina sušukt šeimynoms, jaunimą auklėjančioms: Atsiminkit savo jaunas dienas ir imkitėsi naudingo darbo! Patarkite netikusiam jaunimui imtis naudingo gyvenimo. Baigiasi jau ilgieji vakarai ir netrukus juos pavaduos ilgos dienos, tada ir vėl nebus progos užsiimt kuom naudingu. Atsiminkite kam gyvenate!

Pas kitas draugijas.

Pas vieną kliubą eina tik alaus ir "mučelnyko" pramonė, ir kuomet tokiais dalykais užsiimama, suprantamas daiktas, kas nors naudingesnio čia neturi vietos. Politiškas kliubas per kelis pastaruosius metus saldžiai miegojo, bet dabar jau atbunda ir pradeda šiek-tiek krutėt. Kovo 23 dienoj turėjo savo susirinkimą, į kurį susirinko pusėtinas buris narių. Buvo padaryta keliatas ir neblogų tarimų, kaip politikos taip ir kitais atžvilgiais. Rodosi, net lengva darosi, kaip tokia draugija atbunda ir pradeda šitą veikt.

Nutarta 26 dienai Balandžio surengt šokius su dovanomis. Dovanomis bus duodama kamera, kišeninė plunksna ir trįs svarai saldainių. Dovanos kainuos $17.50. Dovanos bus duodamos laimėt prie įžangos bilieto, tik bilietus reikia pasiskubint iš anksto nusipirkt, nes gali paskui jų pritrukt. Kadangi tokia proga musų kolionijoj pasitaiko beveik pirmu kartu, tai reikia tikėtis, kad šis surengimas bus labai pasekmingas.

L. P. K. naris.

MAIZEVILE, PA.

Privatiški dalykai.

Labai nusistebėjau pamatęs Garso 11 numeryje korespondenciją, kurioje aprašoma vietinio horo teatras. Nieko, viskas kaip butų, tik nelemta, kad korespondencijoj pašiepiama F. Dulkė. Sakoma, kad horas galutinai yra suparalyžiuotas ir nė kiek neina pirmyn, vieton to dargi žengia atgal. Stebėtinas daiktas, kad Dulkei vadovaujant horą, visuomet jis pasirodydavo pavyzdingai, gerai ir visuomet atsižymėdavo. Antai 15 dienoj Rugpjučio Lake Side parke, Lietuvių dienoj skaitlinga publika girdėjo ir gėrėjosi Dulkės horu. O kas girdėjo apie Mazevillės horą? Kiek jis yra pastatęs vaidinimų? Turbut nė vieno, ir tik dabar giriasi, o kad 24 Vasario vaidino "Old Fashion Mother". Aišku kaip horas yra paralyžiuotas, kad net savo kalbos vaidinimo nemoka pasirinkt, bet vejasi svetimtaučius. Dėl tokių paralyžių, Dulkė ir buvo priverstas Mazevillę apleist, kartu ir Frockvillę, nes jis kaipo gabus ir visų mylimas, negalėjo tokioje kolionijoje gyvent, kur horas nesiduoda iš paralyžiaus pagydyt. Jis buvo Girradvillėj, ten horą pastatė gana augštai, ir tai visi gerai žino. Dabar jis stos su Tamaquos horu Lake Side parke, ir čia visi pamatys, kad jis pašaipos nėra užsipelnęs.

Dulkė kaipo vargoninkas, atsižymi giedojimais per mišias ir šiaip giesmėmis, taipgi orkestroj per kalėdas ir velykas, o to jau užtenka prirodymui jo gabumo. Jei nurodyt visus jo nuopelnus, reiktų prirašyt pusę laikraščio, bet gana. Dabar po Dulkei turime vargoninku S. Daunorą, buvusį didelėse parapijose, kaip Philadelphijoje, Mahanojuj, Newarke ir kitur. Brooklyne jis atsižymėjo statydamas teatrus, kuriuose tik specialistai dainuoja, ir dabar jis jau negali tokios sugriuvusios Mazevillės sutvarkyt!

Ten pat giriamasi pianiste Mylunaite. Juk tai yra 10 ar 11 metų mergaitė, kuri pas seseris mokinasi pianą skambint. O vienok kalbama apie ją taip kaip apie kokią klesikę. Iš to matome kaip dalykai stovi ir ką Mazevillė turi.

Vėjas.

LIUOSOJI VALANDA.

Surašinėjimo įspudžiai.

(Prisiuntė L. Vitkauskas)

Važiavau aš "samavarčiku". Kad nebutų kelionė nuobodi, paprašiau savo kaimyno, žilgalvio senuko, papasakot ką nors įdomaus iš kaimiečių gyvenimo. Jis su mielu noru tai padaryt sutiko. Tas senukas man papasakojo dėlko, jo supratimu, ir kaip pas juos vyko surašinėjimas. Ir jis pradeda pasakojimą:

* * *

Pasaulio kertelėje yra tokia valstybė, kuri geidžia, kad visi jos turtai (kaip žmonės, šunias, katės ir kitoki "sutvėrimai"), butų jai popieryje surašyta. Todėl kažkoks išminčius šią valsybę ir praminė "Popierine valstybe".

Netrukus po įsikurimo šios valstybės "štatgalteriai", ne "štatgalteriai" panoro, kad butų visi valstybės žmonės ir grinčios popieryje surašyta. Tuojaus viriausis "plenepatanas" duoda įsakymą savo "plenepotanukams" surinkt tokius ponaičiukus, kurie moka skaityt, rašyt ir "viežlyvai" su žmonėmis apsieit, kurie nemoka kyšių imt ir "padvadomis" naudotis, kurie negirtuokliauja ir sąžiningai darbą atlieka. Tiems ponaičiukams pažadėjo už tą taip "milžinišką" darbą po "auksinį" medalį ir išvažiuojant davė po kelis litus.

Tai ir musų valsčiaus "plenepotantukams" susirinko didelę "armiją" tų ponaičių.

Tai aš jums "hartizuosiu" vieną iš tos "armijos" ponaičių ir papasakosiu vieną jo žymiausį "žygį".

Tai buvo vidutinio ugio vyrukas. Turėjo jis aro nosį, o apatinė lupa buvo atsikišusi per pusę metro nuo burnos. Galvą visados stiklais skusdavo, be to turėjo didelį ramtį pakaušyje.

Šis vyrukas, žinot ką, lankė tą "škalą", kurioje per kelis metus padaro ant tiek "šviesų" žmogų, kad jis išėjęs tą "škalą" nesivadina žmogumi, o kažkokiu ten "į telių gendų".

Tai šis, girdi "šviesus" žmogutis ir buvo pakviestas žmonių "rokuot". Gavo jis iš savo "plenepotanuko" kažkokius ten "cirkuliarus" ir iškeliavo žmonių ir grinčių "rokuot".

Pirmu pirmiausiai vyksta jis pas "starastą" ir persistato, kad jis esąs jo "starastystės" žmonių "rokuotojas". Be to jis pridurė, kad pasislėpusias "grinčias" ir žmones nuo "rokavimo" aštriai bausiąs. "Starasta" išgirdęs tokią kalbą taip išsigando, kad ir patsai pajust nepajuto, kaip kelis kartus pliaukštelėjo ponaičiui į rankovę.

Tuojaus "starasta" duoda įsakymą žmonėms, kad visi kuo greičiausiai susirinktų į "skodą" pas Motiejų Staniulį, garsų "mašintkos darytoją".

Žmonės susirinko. Žmonių "rokuotojas" atsistojo, tris kartus su didžiaja lupa pliaukštelėjo ir prašneko:

—Jųs mane, rokuojas, klausyt ir į mano visus klausimus turite aiškiai ir "sgrebniai", rokuojas, atsakyt, o už melavimą labai aiškiai bausiu, net iki 1000 litų.

Žmonės nugirdę šiuos paskutinius žodžius nusigando ir pradėjo trauktis nuo stalo į kertę. Žmonių "rokuotojas" išėmė iš kišeniaus didelę gniužtę popierų ir pradėjo kažką juose rašyt. Paskiaus, paėmęs prirašytą "arkužą" popieros, prašneko:

—Jonas Mažuolis yra?

—Yra, ponuli, yra! Pasigirdo balsas iš kertės.

—Prašau, mano mielasis, arčiau prie stalo, nemanyk, po šimts pypkių, kad aš tau ką blogo padarysiu.

Sujudo, sukruto kertėje ir galų gale išlindo iš kertės su mėlyna lupa žmogelis. Priėjo prie stalo nešinas storą, storą knygą. Tai buvo biblija. Ponaitis, pakėlęs savo "birkavinę" lupą, paklausė senuko:

—Kiek turi gyvenamų triobėsių?

—Vieną, ponaiti, bet jau ir ta, ponuli, baigia griut.

—Kaip dengta?

Žmogelis nenugirdęs gerai atsako:

—Dar nėkaip nedegiau. Kazokai "ilgačiuprinia" norėjo uždegt, bet davus "raudonajį" jie nedegė.

—Ne, ne, aš, rokuojas, mat tavęs klausiu kaip apdengta, ar šiaudais, ar degtpadėmis?

—Šiaudais, ponuti. O kur aš gausiu tuos degtus padus? Labai gerai, kad "čebatams" turiu pridėt, o ką ten kalbėt apie triobas.

—Kiek turi, rokuojas, negyvenamų triobėsių, nuo karės pradžios panaikintų.

—Tai, ponuti, turiu vieną, tik mat ji man... taip sakyt... znočijas... tai mažutė klėtelė prapuolė.

Ponas "rokuojas" nusišypsojo, kad net didžioji lupa sukrutėjo. Bobos kertėje pradėjo prunkšt iš juoko.

—Tai kaipgi, po šimts pypkių, galėjo tamistėliai ji prapult? A?

—Matai, ponuti, tai taip buvo: Sėdėdamas "gričioje" užgirdau "arudijos" šovimą. Išėjau pasižiurėt, ponuli mano, iš kurio krašto šauna. Nagi žiūriu, Švenčiausioji Marijėle! mano daržinėlės nėra. Bėgu šen bėgu ten, bet kaip nėra, taip nėra. Tik vos du sienojėliu suradau: vieną pas sodžiaus kapus, antrą už dviejų varstų nuo sodžiaus, pas Sebentiškio dvarą. Sutikęs aną Kirbuliu Gasiunienę, paklausiau, ar nemačiusi, kai kuomet, mano daržinėlės. Ji atsakė, kad mačiusi skrendant "parapląną", kuris ir nešęs kažkokią ten daržinę, virš savęs. Tai gal, ponuli, ta ir buvo mano.

Bobos kertėje pradėjo balsu juoktis. Žmonių "rokuotojas", matydamas, kad nega lės su tuo mėlynalupiu susikalbėt, paklausė "starastos" kaip ten tikrai buvo. "Starasta" papasakojo, kad atėjusi kuopa vokiečių kareivių ir nusinešusi tą daržinėlę, seniui nematant, po po sienojėlį.

—Išskaičiuok, man, senuti, po šimts pypkių, savo šeimyną—sako ponaičiukas.

Senukas pasideda bibliją ant stalo, užsideda akinius ir pradeda vartyt ją. Vartė, vartė, ir galų gale pradeda skaityt.

—Ir uždusau, ponaiti, bejieškodamas savo šeimynos. Tai taip yra: Su pirma pačia Ane yra šie vaikai mirę, o ji pati taipgi mirė gavusi Latvijoje širdies mušimą: Ona, Juozas, Petras, Darata ir Jonas. Antros pačios Katrinos yra mirę šie vaikai: Katrė, Marė ir Franciškus.

—Sakyk man, po šimts pypkių, tiktai gyvus.

—O gyvų tai turiu tiek: Leoną, Jokubą ir Martyną, Karolį ir Samulį, Joną ir Petrą, paskiaus Zanę, Oną ir Jurasę.

—Sakyk gi, po šimts pypkių, tik tuos, kurie pas tave dabar gyvena.

—Pirmieji trįs dabar randasi Amerikoje, kiti du "apsiženijo" ir dvi dukterys ištekėjo. Taigi liko pas mane, ponuti, tik trįs: Jonas, Petras ir Jugasė, bet noriu ir juos kuo greičiausiai "apženyt" (šie visi vardai buvo biblijoje ant kraštų surašyti).

—Ar neturi kai kuomet neseniai išvykusių, kur nors iš savo šeimynos? A?

—Turiu, ponuti, mat vieną savo sunų išleidau ganyt.

—Ar seniai, rokuojas, kaip gano?

—Jau trečias mėnuo, ponuli mano.

—Na, tai sakykgi, po šimts pypkių, kur ir ką gano?

Nugi, ponuli, pas Dievą aveles gano.

—Na, tai, rokuojas, ką čia šneki niekus, tai turbut jis jau yra miręs—ar taip?

—Taip, taip ponul...

Ponaičiukas tik ištempė du kart lupą ir seneliui daugiau nieko nesakė. Paskiaus žmonių "rokuotojas" pašaukė senelio dukterį.

—Kiek "panelė" turi metų?—klausia ponaičiukas.

—Dvi... dvi... dvidešimts tris, ponuli. Ji ėmė ir nuslėpė metus, nes girdėjo kaip visos mergos slėpė. Tai darė vis dėlto, kad itk gavus greičiau ištekėt, nes jaunesnės mergelės daugiausia gauna greičiau ištekėt. Net ir liaudies priežodis šiaip skamba: "Ištekėt nors už jaučio, bi tik vyrą gaut".

Atsiprašau, man nėra daugiau laiko, mat čia mano sodžius, tai aš ir šoksiu čia iš "samovarčiko".

* * *

Senukas nepabaigęs pasakojimą iššoko iš "samovarčiko". Ahaa!.. Dar pasakė senukas, kad ponaičiukas baigęs per tris savaites surašinėjimą ir, kad dabar laukiąs tos dienos, kada "štatgalteriai" prisiųs jam medalį.

P. Virputis.

M. Stakėnas.

A—M—E—R—I—K—A

(Pasiskaitymas iš ethnografijos ir istorijos)

Amerikos kontinentas.

Amerika, arba kaip tai paprastai vadinant "Naujas Pasaulis", buvo atrastas prieš 431 metus per Kristafą Kalumbą, 1492 metuose. Amerikos žemės kontinentas yra plačiausis ar didžiausis už kitus pasaulio kontinentus. Amerikos puskamuolio žemės sausuma apima apie 16 milijonų ketvirtainių mylių, kuomet Europa turi tik pusketvirto milijono, Azija 15 milijonų, Afrika 12 milijonų ir Australija tris milijonus. Amerikos žemės kontinento krantai yra apjuosti didjuriais, arba oceanais. Iš vakarų pusės Amerikos krantai yra apsiausti Pacifiko didjuriu, rytuose apiplaunami Atlantiko ir šiaurėje Arstiko. Amerikos šiaurvakarių galas stovi 50 mylių atstume nuo Azijos, šiaurryčių galas nuo salos Greenland iki Europos salos Iceland, atstume 370 mylių.

Abelnai Amerikos kontinentas geografiškai dalynasi į tris dalis: šiaurė, centras ir pietai. Dėlto Amerikos geografijos ir ethnografijos mokiniams yra aiškinama kaipo tris Amerikos: Šiaurinė Amerika, Centralinė Amerika ir Pietinė Amerika. Šiaurinė Amerika prasiedda nuo Meksikos įtakos ir nuo ten visas trikampis iki Arstiko didjurio vadinasi Šiaurinė Amerika. Šiaurinės Amerikos plotis pasiekia 3,500 mylių, ilgis prasitęsia daugiau kaip 4 tukstančius mylių. Centralinė Amerika prasideda iš pat pietinio galo Meksikos. Siaurinės Amerikos smailuma yra Meksika. Nuo ten Amerikos žemės kontinentas labai susismailina; iš 3,500 mylių pločio lieka tik 3—4 šimtai mylių, o ties Panama susismailina iki 50 mylių. Užtaigi ta smailuma tarpe šiaurinės Amerikos ir pietinės, vadinasi Centrale Amerika. Po tiesumu, kur turėtų but centralės Amerikos platuma, lygiai su šiaurės, rytiniame šone pluduriuoja Meksikos įtaka ir į pietus toliau, Koribeniškos jurės. Tas pats dalykas ir susiaurina centralę Ameriką.

Centralė Amerika siekia apie 1500 mylių ilgume. Už Centralės Amerikos, tuojaus už Panamos, Amerikos siauruma pasibaigia. Iš 50 mylių siaurumos prasiplečia platuma iki keturių tukstančių mylių. Užtaigi ta platuma ir yra vadinama Pietine Amerika. Pietinė Amerika turi 7,338,897 ketv. mylių. Amerikos žemės kontinento trijų dalių etnografiškas palyginimas:

	Ketvirt. mylių:	Gyventojų:
Šiaurinė Amerika	8,135,207	126,790,638
Cenralė Amerika	284,239	7,610,954
Pietinė Amerika	7,338,897	42,679,554
Viso Amerikos ketv. mylių	15,758,383	Gyv. 177,081,116

Etniškai Amerikos puskamuolis dalinasi į dvi dali: Anglo-Amerika ir Latyno-Amerika. Suvienytų valstijų republika, Kanada su apielinkėmis, skaitosi Anglo-Amerika. Mat visa didžioji šiaurinė dalis yra apgyvendinta angliškai kalbančiais žmonėmis. Meksika, Centralė Amerika ir pietinė vadinasi Lotyno-Amerika. Mat tos teretorijos apgyventos lotyniškos veislės žmonėmis ispanais ir portugalais. Lotynų-amerikoniškų repuplikų yra 20. Anglo-amerikoniškų tik vien Suv. Valstijų republika ir Britanijos 12 savistovių kolionijų. Dar prie to, Amerikos kontinente šiadien Francuzija turi 4 kolonijas, ir Holandija dvi. Tokiu budu matome, kad Amerikos kontinentas yra globiamas 24 nepriklausomų valdžių. Tarp tų visų nepriklausomų valdžių yra 21 čia Amerikoje, kaipo Amerikos nepriklausomos republikos, dvi teritorijos Europos konstitucionališkų karalių ir viena teritorija Europos republikos, Francuzijos.

Šiaurinėj Amerikoj yra dvi republikos: Meksika ir Suvienytos Valstijos, ir Kanada, autonomiška Britanijos teretorija. Centralėj Amerikoj yra devynios republikos: Guatamuala, Hunduras, Sallvadoro, Nicaraguja, Kosto-Rico, Kuba, Haity, San Domingo ir Panama. Pietinėj Amerikoj yra 10 nepriklausomų republikų. Pietinės Amerikos republikos: Argentina, Brazilija, Ecuadora, Chilija, Kolumbija, Bolivija, Peru, Paragua, Uruguja ir Venezuela. Atlantiko pakraštyje, tarpe Venezuelos ir Brazilijos yra teretoriškas trikampis, vadinamas Gviana. Šita teritorija yra dar europiečių nuosavybe. Gvianos šiauryčių pusę, palei Venezuelą, valdo Anglija. Pietrytinį šoną, palei Braziliją ir Atlantiką, valdo Francuzija. Vidurį Guianos, nuo Brazilijos rubežiaus iki Atlantiko, valdo Holandija. Britiška Guianos kolionija turi 50,000 ketv. mylių, gyventojų 300 tukst. Holandijos kolionija apima 40,000 ketv. mylių, gyventojų turi 100,000. Francuzijos kolionija apima 35,000 ketv. mylių, gyventojų turi 50,000. Pietiniame gale Argentinos, į rytus, Atlantike yra Fokland salos, priklausančios Britanijai.

Pietinės Amerikos Nepriklausomybės karė.

Pietinės Amerikos nepriklausomybės karė prasidėjo 35 metais vėliaus už šiaurinės Amerikos nepriklausomybės karę. Pietinės Amerikos nepriklausomybės aktyviška karė gimė 25 d. Gegužės, 1810 m. pačiame pietiniame gale, Argentinos apielankoje. Mat tą dieną pietinės Amerikos nepriklausomybės šalininkai turėjo seimą, arba kongresą, ir vienbalsiai paskelbė nepriklausomybės arba apsisprendimo tiesas visai pietinei Amerikai, įsteigė provizionališką valdžią, visai nepriklausoma nuo Ispanijos po karaliaus arba vicerojaus valdžios. Taipgi tą dieną išrinko pirmą prezidentą Cornelį Savedra.

Pietinė Amerikos nepriklausomybės karė nors greitai sujudino visą pietinį kontinentą, vienok jis nebuvo taip drutai pasekmingas, kaip kad šiaurinės Amerikos nepriklausomybės. Mat pietinės Amerikos teritoriška diduma, arba platuma, trukdė susisiekimą vienos apielinkės su kitoms. Gyventojų patriotiškas upas pakilo 90 nuošimčiu. Kariumenei užteko liuosnorių vyrų. Pietiniame kontinento gale, Argentinos apielinkėse, nepriklausomybės kariumenę vadovavo pulkininkas Belgrano, gen. San Martin, pulk. Gueme ir airis O. Higgins.

Kuomet pietinis galas, iš Argentinos, nepriklausomybės triumfą iššaukė, tuomet šiaurinis galas, Kolumbija ir Venezuela, argentiniečių atbalsiu taipat paskelbė nepriklausomybės valdžias. Priešakyje kariumenės stojo gen. Miranda, Sucre ir Simanas Bolivar. Kuomet pietiniame gale gen. Martin laimėjo kelis mušius, o šiaurrytiniame krašte gen. Miranda labai pralaimėjo svarbų mušį, ir galų gale jis patsai papuolė į nelaisvę, į Ispanijos nagus, Simanas Bolivar jau buvo taipat kilpose Ispanijos, bet jisai savo gabumo sąmokslu išsisuko iš kilpų ir vėliaus, slapstydamasis, nusikraustė pietinin kraštan, prie gen. Martino pristojo kariaut.

Generolo San Martin kariumenė per tris metus nuo pradžios karės, gerus šuolius padarė pietinės Amerikos nepriklausomybei, visą Laplato apielinkę paliuosavo nuo Ispanijos. Vėliaus gen. Martin atsisakė nuo vadovavimo kariumenei, iškeliavo į Europą. Jo vietoj stojo Simonas Bolivar. Kadangi gen. Miranda jau buvo ispanų nelaisvėje, daugiau atsižymėjusių karininkų nebuvo matoma, tokiu budu Simanas Bolivar tapo visos pietinės Amerikos nepriklausomybės kariumenės diktatorium.

Pagal išsilavinimo, Bolivar buvo dar ne karininkas, tik paprastas kareivis, 28 metų amžiaus, karštas patriotas ir pietinės Amerikos nepriklausomybės šalininkas. Bolivar buvo kilęs iš turtingos šeimynos. Jo tėvai jam davė augštą apšvietimą, lavino Amerikoje ir Europoje. Sulyg tėvų noro, Bolivar buvo išsiųstas Ispanijon, kur jis buvo įstojęs oficierų mokyklon. Iš mokyklos jį payarė kaipo netinkamą į oficierus. Bolivaras fiziškai buvo menkas žmogiukas. Prie to dar jisai oficierų mokykloje kareiviškas pamokas labai sunkiai mokinosi, o šaut tiesiok į nodyklę, nėkaip negalėjo. Užtai jisai ir buvo iš oficierų mokyklos pravaraytas. Vėliaus jisai studijavo politiką ir socialogiją. Iš veido Bolivar buvo prastas. Jį kaip kurie laikydavo ant pašiepos, paiku ir buvo pramanę vadint "mono" (ispaniškai—bezdžionė).

Vieną sykį jisai su kitais studentais turėjo audenciją pas Rymo popiežių Pijų VII. Sulyg tam išdibtų taisyklių, kiekvienas pas popiežių gavęs audenciją, turėjo ar privalė jam ant kojos raudoną pantaplį su kryžium, pabučiuot. Kuomet Simanui Bolivarui toksai pasveikinimas reikėjo prie popiežiaus išpildyt, jisai nebučiavo, tik nusikvatojo. Tuomet jisai buva areštuotas, bet greitai tapo paliuosuotas, paskaitytas nesubrendėliu.

Simanas Bolivar buvo gimęs 1783 m. pietinėje Amerikoje, Caroco apielinkėje. Kuomet nepriklausomybės karė prasidėjo, Bolivar buvo Europoje. Žinia pietinės Amerikos nepriklausomybės paskelbimo sujudino visus pietinius amerikiečius, Europoje esančius. Po tokios žinios gavimo Bolivaras grįžo į tėvynę ir įstojo nepriklausomybės ginėjų armijon tik 27 metus turėdamas. Sulyg Bolivaro mokyklos dienų mokinimosi, jisai buvo nužiurėtas kaipo netinkamas į karininkus. Vienok, kuomet pastojo nepriklausomybės kariumenės vadu, jisai pasirodė esąs geniališkos strategijos kariumenės vedėju. Bolivaro kariški šuoliai yra pripažinti moksliškiausiais, visų gabiausių karvedžių. Ačiu Bolivaro karvedystės gabumui, pietinė Amerika numetė Ispanijos jungą, kurį nešė per 350 metų, nuo pat pradžios pietinės Amerikos apgyvenimo. Dabar Bolivaras pasaulio istorijoje yra žinomas kaipo pietinės Amerikos "Jurgis Washingtonas".

Bolivaras buvo našlys. Jisai buvo vedęs prieš 18 metų amžiaus. Moteris mirė už metų po vestuvių. Kuomet Bolivaras turėjo 30 metų amžiaus, atrodė kaip 60 metų senukas. Pietinės Amerikos miestuose ir miesteliuose, arba parkuose, visur jo stovylas ar paminklus jam matysi. Jį garbina netik pietinė Amerika, bet ir

(Dar bus)

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

STRAIPSNIS 66.

Kas yra pasaldintas kondensuotas pienas?

Šviežias, grynas, su visa smetona, tai yra pienas gaunamas iš karvių del padarymo Eagle Brand Pieno. Karvės yra egzaminuojamos, o pieninės inspektuojamos reguliariškai veterinorių. Kondensaunės pastatytos netoli pieninių, taip, kad gauna šviežią pieną tik ką sumelžtą.

Iš kiekvieno keno šviežio pieno dastatomo į kondensaunę yra paimama pavyzdis ir tuoj ištiriamas ekspertų, kad suradus mažiausį nukrypimą nuo tobulumo saiko.

Perėjęs inspekciją, pienas dabar yra supilamas į šildymo šulinius, kur jis sumaišomas su grynu cukrumi, pridedamu del išlaikymo. Visą mišinį tada lieja į beorinius puodus, ir nuo čia iki supilimo į kenus, pienas neprieina prie oro, ir todel negauna bakterijų nei oksiduotės. Šituo budu auklėjimo ir stiprinimo savybės, esančios piene, nedingsta ir šviežias pienas yra sumaišomas su grynu cukrumi.

Kenelį į kuriuos Eagle Pienas yra supilamas, padirbami Bordeno kondensaunės ir ištiriami beorinėse apystovose del mažiausių netobulumų. Tobuli kenai paskui yra sterelizuojami prie 700 laipsnių F., taip, kad gaunama absoliutiškai be bakterijų indus.

Pieną įpylus, kenai užlipinami tam tikru budu, kuris nereikalauja klijų.

Atmink, kad penint Eagle Brand Pieną kudikiams absoliutiškai reikalinga viską turėt griežtoje švaroje. Taigi ir atidarius keną, reikia jį uždengt puodeliu ir laikyt švarioje, vėsioje vietoje, ir apsaugot jį nuo dulkių, musių ir tam panašiai.

Kad išlaikius tikrą mierą, reikalinga rupestingai pieną saikuot. Eagle Brand Pieną visados pilk iš keno į šaukštą, iki briaunų, bet kad pienas nebėgtų iš šaukšto. Suprasi, kad įkišant šaukštą į keną negausi užganėdinančio nusaikavimo, nes dalis pieno bus prilipus prie šaukšto sienelių. Pamokinimai sako, kad reikia imt tiek ir tiek šaukštų prie tiek ir tiek uncijų vandens. Na, o jei bus prilipę pieno, tai negalėsi tikrai nusaikuot pagal pamokinimą.

Nedapenėjimas.

Dažniausiai kudikiai yra perpenimi, negu nedapenimi, bet jei vaikutis verkia atėmus bonkutę, arba prieš padavimą sekančių sykiu, tai reikia kasdien didint mišinio stiprumą iki kudikis bus patenkintas.

Perspėjimas.

Jei kudikis neramiai miega, vemia dažnai, arba turi liuosus vidurėlius, tas rodo, kad jam perdaug maisto duodama, arba per dažnai, arba kad jo maistas stipresnis, negu jis gali suvirškint. Jei vaikas žindomas, tai reikia pailgint panėjimo tarpą iki keturių valandų. Del kudikių, kurie penimi iš bonkos, reikia per pus sumažint duodamą kiekį, iki viskas atsitaisys. Jei tas negelbsti tuoj šaukis daktaro.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk atečiai.

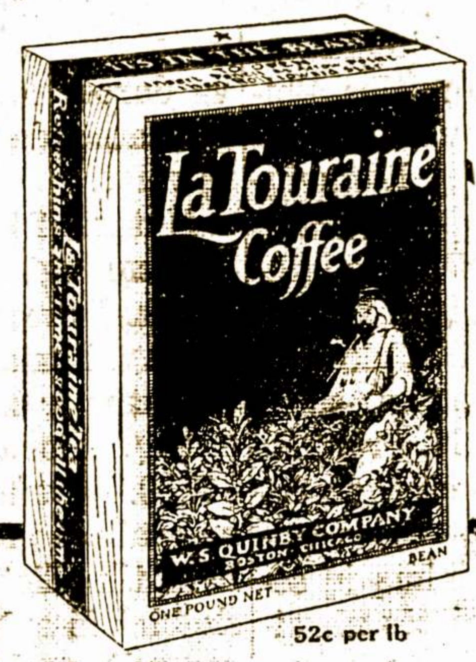

JUMS PRIDERA GAUT KOGERIAUSIĄ

52c per lb
"It's the Bean"
"TAI YRA PUPA"
Ant Jusų pardavėjo lentynų —paklauskjo!
45c ½ lb canister
"It's the Leaf"
"TAI YRA LAPAS"
W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

BAMBINO

Kaina 35c. aptiekose

Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiaus!

Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbėti, tuomet jų akys kalba už juos—tik pastebėkit kaip jie užsidega džiaugsmu, kuomet motina paima bonką

BAMBINO

Ireg. S. V. Pat. Biure.

Pastebėkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių paliuosuotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausis, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jus nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikėjimą ir užsiganėdinimą, jei jus nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikri ženklai vidurių užkietėjimo. Miegok šiąnakt ramiai, nes su auštančiu rytu kudikis vėla bus linksmas kai visiomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesmagumo ir Nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jei norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintelė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus ir numalšina vėnimą laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoje.

Pepsinic Seltzer Company.

"111" CIGARETAI!

Jie yra GERI! 10¢
Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsim jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų
Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIO" SPAUSTUVĖJE Atlieka Visokius Spaudos Darbus !!!

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:
340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156

Pirkite Laivakortes ir siųskite pinigus per musų Agenturą.

Geriausias Tarpininkas!

Norinti siųst laivakortę arba važiuot į Lietuvą visada kreipkitės į musų agenturą. Važinėdamasis Lietuvoje sutaisiau geriausias sanlygas patarnaut musų keliauninkams. Musų keleiviai nežiurint iš kur važiuos ar iš Lietuvos į Ameriką, ar iš Amerikos į Lietuvą, visada yra prižiurėti ir painformuoti kuogeriausiai taip, kad savo keliones kogeriausiai atlieka.

Didžiausias Burys Važiuos Aplankyt Lietuvą Pavasaryje.

Jau turime didelį burelį Lietuvių, kurie keliaus ateinantį pavasarį aplankyt Tėvynę Lietuvą. Jeigu kas rengiatėsi ar manote leist savo šeimyną, susižinokite su mumis iš anksto, kad galėtume parupint visus patogumus iš anksto.

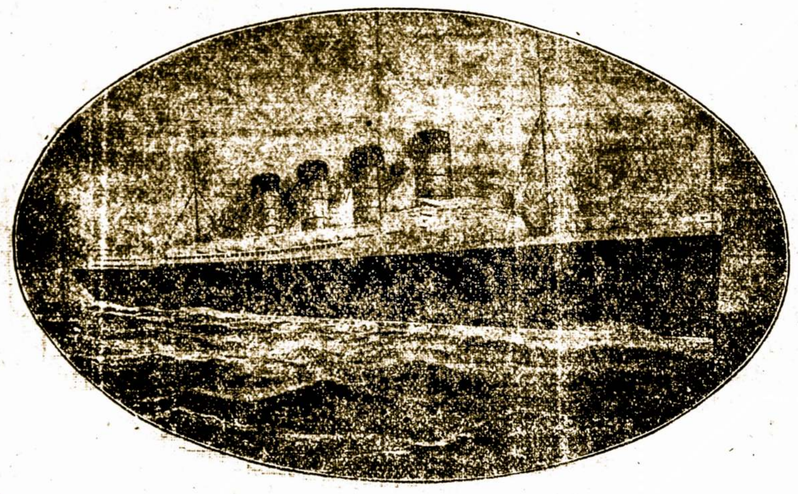

Susirašykite su mumis pirma laiko. Mes sutaisysime jumis labai gražią vakaciją ir busite palydėti visą kelionę. Kai išgalite, leiskite savo paaugusius vaikus pamatyt Lietuvos; neapsakomai naudinga jauniems žmonėms pažiurėt savo tėvų žemę.

Siųskite Pinigus Per Musų AGENTURĄ!!

Jeigu norite, kad greitai ir gerai nueitų pinigai, tai siųskite per musų agenturą, musų atstovybė Lietuvoje veikia greitai — išmokėjimu pinigų. Litais ir doleriais siunčiame.

Mes darome visokius dokumentus pavedimų, įgaliojimų ir pardavimų. Su visais tais reikalais kreipkitės pas mus. Visada busite užganėdinti.

M. Paltanaivčia — **15 Millbury Street** — **Worcester, Mass.**

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Jeigu netektume regėjimo. New Yorko Sveikatos Departamentas prašė Grace Harper, New Yorko Valstijos Neregių Komisijos sekretorės, pagamint straipsnį apie tuos, kurie neteko regėjimą. Ji išleido sekantį straipsnį:

Jeigu tavo regėjimas geras—prižiurėk jį. Neįtempk akis. Apsaugok akis nuo skraidančių dalykų ir apsaugok akis nuo vartojimo paprasto abruso ir kitų dalykų, kurie galėtų užkrėst akis. Bet ką apie tuos, kurie jau akli, arba kurie neteko regėjimą? Tik paskaitykit kaikuriuos dalykus, kuriuos atlieka tie, kurie turi visuomet tamsumoj gyvent. Turime visuomet atsimint, jog dabar yra didžiausia pagelba užmiršimui bėdų.

New Yorko mieste yra šešios aklos diktafono darbininkės, kurios tiek uždirba pinigų, kiek jų draugės, kurios gerai mato. Kodėl jos turi tokias pasekmes? To dėl, kad pirmiausia išlavintos gerai dirbt—švariai, atsargiai ir teisingai. Jos moka atsargiai atidalyt raštženklius, gerai sudėt laiškus ir gerai apsipažinę su gramatika. Jos pamokintos linksmai manyt apie gyvenimą, neprašo loskų nuo kitų, ir visuomet mandagiai pasielgia su kitomis darbininkėmis. Tos merginos yra dalis gyvenimo tame departamente. Vienas viršininkas to ofiso, kur viena iš tų merginų dirbo, sakė "net ir aš patėmijau permainą tarp merginų nuo laiko, kuomet Sewell pradėjo čion dirbt". Kitos merginos mato kaip linksmai ir noriai ji atlieka savo darbą ir kaip nepaiso mažų nesmagumų. Jos seka jos pavyzdį.

Nelengva rast tinkamus vedėjus, kurie nuveda tuos aklus žmones į darbą ir atgal, kasdien. Bet kartais kitas darbininkas, darbo vietoje, gyvena netoli aklo namų ir apsiima nuvežt ir parvežt. Akli vyrai neturi tokių problemų su vedėjais, kaip turi moterys. Paprastai jie patys sau randa vietas.

Daugelis aklų vyrų ir moterių dirba fabrikuose. Vienas žmogus prižiuri spaudos mašiną, kitas renka daleles kitame fabrike. Viena moteris vynioja skryneles, kita pakuoja žvakes, ir t.t. Daugelis aklų dirba kasdien.

Yra daugelis kitų, nors pilną aštuonių valandų dieną nedirba, bet vistiek atlieka savo užduotį. Vienas žmogus, sveikas budamas, turėjo didelę vištų ukę. Dabar nors neregys, vistiek užlaiko tą vištų ukę. Jis sau vienas vaikščioja apie viską ir dirba, ką pirmiaus dirbo, tik negali išskirt vištas. Bet jo žmona tą padaro. Ji jam perskaito visokias vištų knygas ir jis gerai apsipažinęs su vištų pramonės vėliausiais budais.

Žinome atsitikimą, kur vyras turi gerą saldainių, laikraščių, ir t.t. krautuvę, netoli didelio fabriko, ir kurio krautuvę lanko beveik visi to fabriko darbininkai. Neregiai, kurie ima pinigus, paprastai nešioja pinigų diržus, kaip gatvekarių konduktoriai. New Yorke yra suvirš 50 neregių, kurie pardavinėja laikraščius. Kaikurios gerai žinomos asekuracijų kompanijos turi neregių agentus, jie gerai apsipažinę su visokiais kontraktais. Asekuracijos kontrakatas turi panašią vertę ar regys, ar neregys agentas užrašo.

Kaip kada sunku rast darbus neregiams, nes visuomenė netiki, jog jie taip gerai gali atlikt kaip žmogus su dviem akim. Ir todėl mums nereiktų manyt, jog neregiai tik gali išdirbt kedes arba aust. Direktorius speciališkų neregių kliasų Clevelando viešose mokyklose buvo neregys. Gerai žinomas profesorius, kuris mokina francuzų kalbą viename musų universitete, ir yra neregys.

Neregiai nemėgsta pasigailėjimo. Jie nemėgsta, kad žmonės į juos žiurėtų kaipo į visų apleistus. Tokiu budu "ką męs galime daryt, kad pagelbėt neregiams?" Su jais elgtis kaip ir su bile kuome, tik jeigu reikalauja ypatingos pagelbos, tą jiems suteikt.

Neregių progas visuomenė kontroliuoja. Męs visi prigulime prie visuomenės ir todėl yra visų priedermė pagelbėt kiek galime, neregiams.

Teismų nusprendimai ir kvota.

Laikraščiai pilni aiškinimų apie neseniai išduotus New Yorko Circuit Court of Appeals nusprendimus, kurie leidžia šios šalies svieturgimusius sugrįžt Europon ir su savim parsivežt savo žmonas ir vaikus, nepaisant to, kad beveik visų šalių kvotos išsibaigusios.

Vasario mėnesyj tukstančiai ateivių atvažiavo į New Yorką, daugiausia buvo moterių ir vaikų iš Italijos. Beveik visi buvo įleisti, nepaisant, kad faktiškai Italijos kvota buvo išsibaigusi nuo Gruodžio 7 dienos. Tie teismo nusprendimai, kurie liečia tų ateivių įleidimą, buvo duoti New Yorko Circuit of Appeals Lapkričio mėn. 1922 m. ir Birželio mėn. 1923, kas vadinasi "Gottlieb" ir "Makarian" atsitikimais.

Gottlieb buvo New Yorko sinagogos rabinas. Jis buvo įleistas į Suvienytas Valstijas kaipo kunigas ir kaipo narys profesijos, kurios nariai įleidžiama, nepriskaitant prie kvotos. Apsigyveno jis Suv. Valst. ir po keturiolikai mėnesių pasiryžo parsitraukt savo žmoną su jaunu sunum. Kuomet jie atvažiavo į Suv. Valst. buvo neįleisti, nes Palestinos kvota buvo išsibaigusi. Jų neįleidimas buvo apeliuotas į Washingtoną, bet ir ten buvo nuspręsta juos deportuot. Gottlieb išėmė "writ of habeas corpus" arba "deportavimo sulaikymą", kol išjieškojimai bus padaryti.

Teismas turėjo peržiurėt įvairius imigracijos įstatymus. Aktas iš Gegužės 19, 1921 (kvotos įstatymas) nepriskaito šventikus, bet visai nemini jų žmonų, ar šeimynų įleidimą. Įstatymas iš Vasario 5, 1917 (generališkas imigracijos įstatymas) skaito, jog šventikai ir jų žmonos, ir vaikai, ne įeina į neįleidimo punktą, kuris liečia ateivius "iš uždarytų vietų (kaikurios dalys Azijos ir Azijos mažosios). Teismas manė, jog įstatymas neaiškus. Vienoje dalyje, įstatymas įleidžia šventiką, jo žmoną ir šeimyną, kitoje dalyje įleidžia šventika ir tuom patim laiku ne įleidžia jo šeimyną. Teismas įsakė įleist Gottlieb'o žmoną ir sunų.

George Markarian buvo armenas. Jis atvažiavo į Bostoną 1913 metais, ir ten pradėjo verstis pramone, ir padavė aplikaciją tapt Suvienytų Valstijų piliečiu. 1921 m. rudenyje jis išvažiavo į Turkiją ir ten vedė žmoną. Kovo mėnesyj 1922 m. jis sugrįžo į Suvienytas Valstijas su savo žmona. Markarian buvo įleistas, bet jo žmona sulaikyta. Žmonos sulaikymas apeliuota į Circuit Court. Teismas tikėjo, jog nusprendimas turi but toks pats kaip buvo Gottlieb byloje. Makarian turėjo but įleistas kaipo "apsigyvenęs ateivis, kuris grįžo iš laikino apsistojimo rubežiuje". Tik kvota lietė jo žmoną. Todėl, jeigu šventiko žmona buvo įleista, tai ir apsigyvenusio ateivio, kuris grįžo iš laikino apsistojimo užrubežyje, žmona irgi įleidžiama.

Tuoj po to nusprendimo, Gruodžio mėn., Bureau of Immigration išleido paaiškinimą, jog žmonos ir nepilnamečiai vaikai ateivių, kurie grįžo aplankę užrubežius, ateivių, kurie yra aktoriais, artistais, pamokslininkais, dainininkais, slaugėmis, kunigais, kolegijų ir seminarijų profesoriais, ateivių, prigulinčių prie pripažintos mokslo profesijos, arba naminių tarnų, gaus tas pačias tiesas, kokias gauna jų vyrai ar tėvai. Ateiviai, kurie buvo žmonos ar nepilnamečiai vaikai Suv. Valst. piliečių, irgi bus paliuosuoti nuo kvotos reikaalvimų.

To paaiškinimo paskutinis paragrafas sako, jog "teismo nusprendimas buvo apeliuotas į Suvienytų Valstijų Augščiausį Teismą ir nusprendimas neužilgo bus išduotas." Jeigu Augščiausis Teismas permainys žemesnio teismo nusprendimą, ateiviai, kuriuos tas nusprendimas liečia, bus neįleisti.

Buvo tikėtasi, jog Augščiausis Teismas išduos nusprendimą šiame atsitikime Vasario mėnesyje, bet teisėjas Taft susirgo ir nusprendimas gal bus išduotas kada nors vėliau.

Vasario 8 d. Teisėjas Manton nusprendė atsitikime ispano, vardu Nadal, kuris dabar gyvena Suvienytose Valstijose, jog jo žmona turi but įleista, nors kvota buvo išsibaigus. Pačiame teisme Kovo 4, teisėjas Hand, atsitikime italo, vardu Variano, nepaisėjo to nusprendimo, nes buvo skirtumas tarp atsitikimo ateivio, kuris grįžo iš aplankymo užrubežio, ir ateivio, kuris gyvena Suvienytose Valstijose ir nori parsitraukt savo žmoną ir vaikus. Toliaus Ellis salos viršininkai aiškina, jog neįleis žmonas ir vaikus apsigyvenusių ateivių šioje šalyje, kurie nori but įleisti, kuomet kvota išsibaigusi ir kurie tik vieni atvažiuoja. Toki ateiviai bus deportuojami, jeigu Nadal atsitikimas nebus užtvirtintas.

Ir tos žinios pasirodė visur. Daugelis vyrų, kurių žmonos ar šeimynos vis užrubežin išvažiavo tikėdami sugrįžt prieš terminą to nusprendimo. Yra daugelis vyrų, kurie dar tiki važiuot, bet kadangi Augščiausis Teismas neužilgo svarstys tą nusprendimą, reikėtų visiems apsižiurėt.

Viena laivų kompanija, suprasdama pasekmes, atsisako parduot laivakortes keleiviams, kurie važiuoja Europon parsivežt savo šeimynas. Jeigu Augščiausis Teismas permainytų New Yorko teismo nusprendimą, visi toki ateiviai, kurie atvažiuoja į Ellis salą, nuo tos dienos, kada nusprendimas išduotas, nebus įleisti.

Redakcijos atsakymai.

K.F.G. Lietuva nėra padarius pirklybos sutarties su Suvienytomis Valstijomis, todėl litų nėra New Yorko biržoje skelbiama. Praėjusiame rudenyje laikraščiai rašė, kad atvyks Lietuvos pasiuntinis Naruševičius tame reikale, bet ikišiol jis ne atvyko.

K. Kairukštienė. Prie K. K. K. priklausyt jųs negalite; tuos lapelius prie jųs namų kas nors mėto tik su pašiepimo tikslu.

J. Naruševičius. "Po apgarsinimui" gavome, ačiu. Sunaudosime artimoje ateityje. Į kitus reikalus administracija atsako laišku.

Girios aidas. Keliolika eilių gavome, bet negalėsime jomis pasinaudot, nes vienos jų yra tik perrašytos iš jau atspaudintų knygelėse ir laikraščiuose, tik pridedant kitokį antgalvį (paveizdan kn. Al. Burbos "Sudie Lietuva", pavadinate "Mano Lietuva"), kitos begalo silpnos. Rašykite žinių iš lietuvių gyvenimo, ir šiaip straipsnelius, bus daugiau naudos.

KIBIRKŠTELĖS.

Tai sakot, kad Pakštas jau su liktarna draugaujasi? Stebėtina! Jei vasaros metu jis draugautųsi, sakyčia, kad nuo vuodų ginasi, bet ko jis su ja draugaujasi žiemos metu? Teisybę sakot, juk veršius be liktarnos naktimis, dargi sklepuose surast beveik negalima. Tik gaila, kad jis jų jieško ne Šveicarijoj, bet Worcesteryje, ir tai po bažnyčia. Tai, vyre, klaida, kokios ir tikėtis negalima. Dargi ir netiesą kalba, nes veršių jieškodamas kalba apie teliukus. Teisybė, veršiai telyčių broliai, bet visgi šventoj vietoj taip bliuznyt netinka.—Ha-ha-ha!

o

Neva advokatų Naujienos jau taip seniai moksluose maudosi, net ir Šveicarijoj surius iš ožkų pieno dirbo „, o ne išmoksta parašyt Worcester, Mass. ir gana. Jos vis rašo kokį tai "Worchester", kurio nėra nuo pat sutvėrimo svieto. Mat Dievas svietą sutverdamas, Mass. valstijoj neteko molio "Worchesterio" nulipinimui. Jeigu "advokatai" netiki biblijai, tai nors geografijai turėtų tikėt. —Ha-ha-ha!

o

Kaip tik bus pirmutinis seimas (kas man galvoj, keno jis bus!), duosių įnešimą, kad butų užginta pravardžiuotis "piliečiais", o pagerbimui vienas kito, kad butų priimtas principas: "gerbiamas pilvietis". Taip bus daug gražiau, ir teisingiau. "Pilietis" reiškia pilstytoją (pamazgų, mučelnyko, ir visokių smarvių). —Pilypas.

SEVEROS GYDUOLES UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA.

Nuo nieżtančių išberimų vartojant

SEVERA'S ESKO

Antiseptiškas Mostis

Vartojamas nuo niežų, išberimai ir kitokių odinės ligos.

KAINA 50c

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matytie skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St. Worcestery, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Gėrėkis Pain-Expellerio Tryalmu

Nelauk ligi to, Kuomet jau busi priverstas atsigulti. Po sunkiam dienos darbui, savo rankom, kojom ir pečiam suteik palengvinimą:

Žmogus, kuris dirba su savo muskulais, negali buti sergančiu. Pamėgink Pain-Expellerio išsitrinti skaudamas vietas.

Išvenkite skaudamų pečių ir diegiančių sąnarių. Pain-Expelleris palaiko sveikus žmones geroje padėtyje!

35c. ir 70c. už bonka aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

VIETOS ŽINIOS.

Nusisekė. TMD. 50 kuopos koncertas paminėjimui 25 metams sukakus nuo mirimo V. Kudirkos, praėjusiame nedėldienyje, gerai nusisekė. Publikos susirinko apie 300. Išlaidas padengus kuopai liks dar pelno apie $30. Apart to dar, publika sudėjo Kudirkos paminklo pastatymui (Lietuvoje) $10.50. Dabar kuopa rengia kitą koncertą 11 dienai Gegužio, laike TMD. suvažiavimo. Abelnai besiartinant suvažiavimui, kuopoje judėjimas žymus: rašosi nauji nariai, entuziazmas, simpatija T. M. Draugijai auga.

Imtynės. Praėjusiame ketverge, Mechanics salėje įvyko imtynės lietuvio Juozo Kamarausko su lenku F. Krostanski. Pirmu kartu Kamarauskas lenką nugalėjo bėgyje vienos valandos ir keturių minutų. Antru kartu Kamarauskas savo priešą nugalėjo bėgyje devynių minutų ir 30 sekundų. Kamarauskas imasi gana gentlemaniškai. Publikos prisirinko apie 900 žmonių. Lietuviai, kurie lankėsi, labai pasiganėdina Kamarausku, ir todėl jis dar kartą imsis, toje pačioje salėje, 10 dieną Gegužio. Su kuom jis imsis, bus paskelbta vėliau.

Sporto report..

Laimėjo bylą. Prieš 35 metus Jokubas Belinskis vedė žmoną, Kristiną, su kuria pragyvenęs ilgoką laiką, 1919 metuose iškeliavo Lietuvon pasižiurėt, ar negalima ten susikurt savo gyvenimą. Iškeliaudamas jis savo žmonai paliko bankos knygeles nuo taupymui sudėtų pinigų sumoje $3900. Belinskis prabuvęs Lietuvoj kiek laiko ir nesuradęs ten sau tinkamo gyvenimo, sugrįžo į Worcesterį. Bet sugrįžus jo žmona Kristina atsisakė su juom gyvent, lyginai atsisakė ir gražint bankos knygeles. Po daugeliui derybų per advokatų firmas, dalykas atsidurė teisme, kuris dabar Belinskienei pritei sė iš bankoje esančių pinigų $1800, gi likusius $2100 ir visus nuošimčius ji turi gražint savo vyrui. Belinskienę gynė advokatas B. Mendelsohn, Slater Bldg.

Protestas. SLA. 57 kuopos valdyba pastarame savo susirinkime nutarė išleist atsišaukimą į visas vietinių lietuvių draugijas, kad visoms bendrai susitarus sušaukt mas-mitingą visų lietuvių, užprotestavimui prieš Johnsono bilių, kuriuomi reikalaujama galutinai suvaržyt imigraciją. Mums rodosi, kad draugijos taip vėlai susipratę, privalo savo darbą paskubint, nes kitaip gali pavėluot.

Susirinkimas įvyks Balandžio 4 dieną 8:00 vakare, Lietuvių salėje.

Išsigando kryžiaus. Anos savaitės pusėje kelios moters išsigando, kuomet ant Chandler parko kalnelio pritemus pasirodė degantis kryžius, kuris buvo matomas miesto augštesnėse vietose. Prieš kryžiaus užsiliepsnojimą vaikai matė ton pusėn slenkant kokią gyvybę, apsigaubusią balta marška. Pašaukti gaisrininkai kryžių užgesino, bet moters dar vis bijosi vakare išeit laukan ir savo vaikus baugina klaunų pagavimu.

Numirė Marė Baravykienė, Kovo 28, 10:30 val. vakare, palikdama dideliame nuliudime vyrą Andrių ir šešis vaikučius: Mårcelę 13 m., Antosę 11 m., Andrių 9 m., Oną 7 m., Vincą 4 m. ir mažytę mergaitę. Ji buvo 34 metų, paėjo iš Dvarčėnų kaimo, Daugų valsčiaus, Alytaus apskričio. Palaidota Balandžio 1, francuzų kapuose, su visomis bažnytinėmis apeigomis. Nuliudęs vyras,

Andrius Baravykas.

Cenzuruos. Miesto majoras O'Hara įsteigia komisija cenzuravimui vietinių teatrų, o vėliau gal bus cenzuruojamos ir prakalbos. Mat Worcesteryje gyvena daugiausia žemosios klesos žmonės, kuriems ir vietiniai teatrukai taikosi, ir vaidinimuose tankiai vartojama scenoj keiksmo žodžiai ir išsireiškimai. Tam tikri detektivai tykos tokių keiksnojimų, ir kiekvienas bus raportuojamas miesto valdžiai. Už leidimą tokius žodžius vartot scenoj, be jokių išsiteisinimų teatrukams bus atimami laidai. Kiek vėliaus tas pats bus ir su prakalbomis.

Prirengė. Balandžio mėnesyj bus egzaminai teismo rume Y.M.C.A. klesos prirengtų naturalizacijai kandidatų, kad išlaikyt paskutinius kvotimus. "Y" klesoje šiems egzaminams prirengta 13 švedų, 12 italų, 12 lenkų, 8 anglai, 8 kanadai, 8 lietuviai, 6grekai, 4 skotai, 4 turkai, 3 finai ir 3 albanai. Pirmiaus atsibuvusiems egzaminams prirengta vokiečiai austrai, portugalai, armenai ir rusai.

Anelė Geniotienė gavo perskyrą nuo savo vyro Stanislovo, kuris dabar gyvena Wilkes-Barre, Pa. Jis turės mokėt alimoniją po $15 per savaitę, palaikymui vaikų: Juozo, Stanislovo ir Zenano. Ją atstovavo advokatas B. Mendelsohn, Slater Bldg.

Aušrelės susirinkimas, neįvykęs pereitą ketvergą, atsibus šį ketvergą, Balandžio 3. Nariai privalo visi ateit, nes susirinkimas svarbus.

J. R.

ALTS. seimo rengimo komisijos susirinkimas šiame ketverge ne įvyks; įvyks ateinančiame ketverge, Balandžio 10 dieną, Aušrelės kambariuose, 8:00 vakare.

ATYDA VIETINIAMS

GERA PROGA NUSIPIRKT SAU GYVENIMO VIETĄ.

Stuba septynių ruimų, vištininkas ir kluonelis, keturi ir pusė akrų žemės, savo vanduo, 1 karvė, 20 vištų. Sodas iš 20 metų vaisingų medžių, labai gražioje vetoje, vienas fėras nuo Worcester, 10 minutų eit nuo karo. Parsiduoda už 5000 dol., įnešt 1800 dol.. Norinti greitai pirkt, dasižinokit

"AM. LIETUVIO" OFISE,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA. NAMAI—FARMOS!!

ARTI ŠV. VINCENTO ligonbučio. Puikus, gerai subudavotas 3—tenementų namas, 6—6—6 kambariai, šiluma dviejuose gyvenimuose. Kaina $14500, geros išlygos.

PROVIDENCE STREET, 6—6—6 kambarių namas, šiltas vanduo, maudynės ir tt. Kaina $11100, įmokėt $2000.

VERNON STREET, 5—5—5 kambarių namas. Įtaisymai, garadžius. Įmokėt $2500.

ARTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS, 6—tenementų namas, krautuvė, garadžius. Žema kaina, įmokėt $1500.

WARD STREET, 13 kambarių namas, daug žemės. Įmokėt $2000.

SO. WORCESTER, 3—tenementų 4—4—3 kambarių namas. Elektra, maudynės, gesas. Daug žemės. Įmokėt $1000.

60 AKRŲ FARMA, arti Worcesterio. Derlinga žemė, užtektinai miško, geri budinkai. Parsiduoda pigiai už cash arba galima mainyt ant namų mieste.

A. BLAŽYS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Parsiduoda Namai—Farmos!

GREENWOOD ST., šale, parsiduoda žemė su dideliu mišku, visi medžiai dėl lentų bei stulpu—medžiaga.

KAS TURITE norą nusipirkt nors porą akrų žemės šale miesto, tai dabar didelė proga pirkt ir pasirinkt gražiausią vietą, parduosiu ant lengvų išlygų.

TURIU gražios žemės arti miesto farmos, prie didelio vandens, parduosiu po akrą ar daugiau.

FARMA 5 akrų žemės, arti miesto prie strytkario, naujas namas, su elektrika, garadžius, vištininkas. Kaina $4000.

TURIU gražių farmų, taipgi ir namų.

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA FARMA 97 akrai geros žemės, 30 akrų dirbamos, miškas yra gražus. 8 kambarių stuba ir budinkai geri. 1 arklis, 3 karvės, 4 telyčios, 2 kiaulės ir vištų yra. Mailė į miestą. Kaina $4000, įmokėt $2000.

MR. JOHN RUDIS,
So. Royalston, Mass BOX 102.

Parsiduoda Namai—Farmos!

VERNON ST. 5—5—5 kambarių namas, visi nauji, parankųs įtaisymai. Kaina 9800, įmokėt $2500.

STERLING ST. (arti), 6—6—6 kambarių namas su (steam heat). Kaina $14000.

PERRY AVE., 5—5—5 kambarių namas. Kaina $10500.

NETOLI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS, gražus, nedidelis namukas. Kaina $4500, įmokėt mažai reikia.

GREENDALE, naujas 5—5—5 kambarių namas, kieto medžio grindįs ir visi kiti nauji ir parankųs įtasymai. Kaina 7300.

125 AKRŲ FARMA, 12 kambarių stuba, didelė banė ir keliatas kitokios rušies budinkų, 11 karvių, 2 arkliai, 3 telyčios, randasi Sterlinge. Kaina 11500, įmokėt 3000.

L. J. PAULAUSKAS,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
(Prie Amerikos Lietuvio)

PARSIDUODA.

PARSIDUODA geras 3 šeimynų namas, su elektra, gazu, maudynėmis. Parduosiu pigiai greitu laiku, nes išvažiuoju į New Yorką.

9 BLISS STREET,
Worcester, Mass. (Ant pirmo).

PRANEŠIMAS!

Pranešimas Worcesterio Lietuviams, kad P. Andrius Keblinskas atidarė GROSERNĘ ir RESTAURANTĄ, kur galite gaut visokių daiktų, kurie prie groserio priklauso. Taipgi geriausias restaurantas, švieži valgiai kiekvieną dieną, o jau ICE-CREAM, tai jau nereikia nė kalbėt, dėlto, kad nuo P. A. Dėdyno, tai jau geriausis. Taipgi musų sodė ir cigarai partraukti iš Turkijos, o daug daiktų ir yra iš Vokietijos. Taigi, malonųs draugai, atsilankykit pas mane ir busite užganėdinti. Su tikra pagarba,

Andrius Keblinskas,
255 Chandler St., Park 87623.
(14—16)

PAMESTA. Pamečiau mašnelę su 200 dol. pereitą savaitę. Kas rado, o sugrąžįs, tam duosiu gerą dovaną. Meldžiu pranešt į "Amerikos Lietuvio" ofisą, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

78 AKRŲ FARMA, geri budinkai, 21 galvijų, 2 druti arkliai, daug vištų, visi padargai. Kaina $8500.

130 AKRŲ FARMA, geri budinkai, 11 karvių, 2 arkliai, vištos, gražus sodas, visi padargai. Kaina $10500.

60 AKRŲ FARMA, graži žemė, 7 karvės, 2 arkliai, vištos, visi padargai, prie elektrikario. Kaina $6500.

J. J. Kalakauskas,
64 Perry Avenue, Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKO Antanina Vladičkaitė — Bujauskienė, savo vyro Juozapo Bujausko, kilusio iš Marijampolės, iškeliavusio Amerikon 1914 metais iš Danijos. Pirmiau jis gyveno Custon, Minn., bet dabartinis jo adresas nežinomas. Kas žino kur jis dabar gyvena arba gali suteikt apie jį smulkesnių žinių, yra prašomas pranešt jo žmonai sekančiu adresu.

Litauisk Konsulat, Bernstorffsvej, 4, COPENHAGEN V. DANEMARK.

PAJIEŠKOJIMAI.

PAJIEŠKAU Petro Misevičiaus iš Šiaulių apskr., Baisogalos par., Čelkių palivarko. Iškeliavęs 1912 m. į Ameriką—Baltimore. Turiu žinių apie jo brolį Joną ir jo žmoną Teklę. Norėčiau žinot kur gyvena Justinas Vaineikis iš Ukmergės apskr., Veprų par., Dagilionių kaimo. Taipgi pajieškau 4 brolių, Martino, Antano, Jeronimo ir Stasio, Sidaravičių, kurie iškeliavo į Ameriką iš Bocianovo k., Alvito valsč., Vilkaviškio apskr. Prašau šių žmonių atsišaukt, arba kas žino apie juos, pranešt, nes turiu albai svarbių žinių iš Lietuvos.

A. J. Povilaika,
756 Bank St., Waterbury, Conn.

PAJIEŠKAU senos moteries, kuri pabutų namie su 3 metų mergaite, prižiurėt ją dieną. Vakare motina pareina iš darbo. Išlygos—duosiu drabužį ir maistą, ir pinigų ant reikalo. Meldžiam ramios moteries atsišaukt, turime gerą gyvenimą, taip užlaikysim, kaip motiną.

J. Baublis,
12 High st., Nashua, N. H.

PAJIEŠKAU sesers Franciškos Andrulaitės (Poleikienės). Paeina iš Kvedarnų, Tauragės apskr. Seniaus gyveno Chicago, Ill. Meldžių atsišaukt arba kas žino pranešt, už ką busiu dėkingas.

J. Andriukaitis,
265 South st., Athol, Mass.

PAJIEŠKAU moters ar merginos apdirbt namus, ir prižiurėt šeimyną iš trijų ypatų—manes, ir dviejų mergaičių. Kaslink mokesties galima susitart ir sutikt.

V. Kalasinckas,
146 Jersey st., Ansonia, Conn.
(14—15)

PAJIEŠKAU sayo pažįstamo, Antano Nuguraičio, paeina iš Usienių kaimo, Naumesčio valsč., Šakių apskr. Žinau, kad iš Lietuvos pribuvo į Kanadą apie 15 metų tam atgal. Taipgi ir jo sesuo Antanina gyvena Kanadoje. Labai butų malonu, kad jie patįs arba pažįstami apie juos pranešty.

Petronė Martišiukė,
1030 W. Boylston street,
Worcester, Mass.

GERA VIETA GERAM DARBININKUI. Reikalingas vyras, mokantis ukininkystės darbus, gera vieta ir gera mokestis geram vyrui. Kreipkitės pas—

JOHN STEVENSON,
W. Sutton, Mass.

GERA VIETA APSIPIRKT IR GYVENT. 6 kambarių stuba su elektra ir miesto vandeniu ir šiltu vandeniu, garadžius 15x18, vištininkas, arti fabriko ir stoties, prie didelio vieškelio, darbų galima visada gaut, gerokas gabalas žemės, viską parduodu už 24 šimtus dolerių, delto, kad šį pavasarį turiu važiuot Lietuvon. Norinti pirkti, kreipkitės greitai pas

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
gausite adresą.

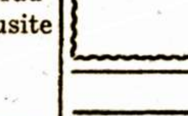

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Jei norite pirkt ar parduot namus, ateikit pas
MICHAL P. DOLAN,
Real Estate Broker,
29 PEARL ST. PARK 4178.
Worcester, Mass.

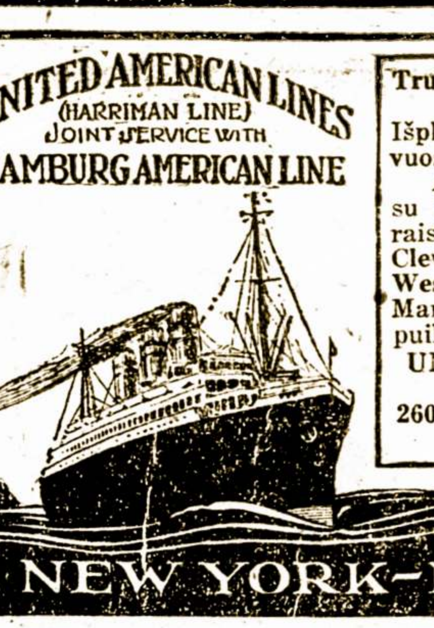

Trumpiausis kelias į visas dalis LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę musų laivuose de luxe: Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland.
su I, II, ir III kliasos pasažierais ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III kliasa.
Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
UNITED AMERICAN LINES,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover St., Boston, Mass.
arba kiti įgalioti agentai.

Suite 71. Tel. Park 7636.
Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street,
Worcesteryj,

TAXI! TAXI!! TAXI!!!

Jeigu turi dalyvaut Vestuvėse, Krikštynose, Laidotuvėse ar šiaip sau pasivažinėt—visada šauk Septynių Pasažierų Cadilac Limousine.

VINCĄ TREIGĮ,
157 Washington st., Worcester, Mass.
Cedar 8891 M.

BARGENAI !!

PARSIDUODA 7 kampiniai lotai, geroj vietoj, galima statyt didelis namas, geroje, lietuvių apgyventoje vietoje. Parduosiu pigiai. Lotai randasi Linden, N. J., arti Elizabeth.

AUG. TAMULEVIČIUS,
7 Whitney st., Worcester, Mass.
(13—14)

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi
PRANAS LEVERIS
Dailydė-staliorius.
gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu —
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

TIRES—TUBES!

Jus galite nusipirkt arba sutaisyt savo tajerius, vienatinėje Rusiškai-Lietuviškoje sankrovoje.

Akron Tire Service Vulcanizing Co.
251 Shrewsbury Street,
Worcester, Mass.
Nikolai Sulima—savininkas.

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rušies čeverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

DR. TESSMER,
Dentistas
306 Main Street, Worcesteryje
(virš Iver Johnson krautuvės)
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310.

REAL ESTATE.

Kurie manot pirkt sau namą del gyvenimo arba uždarbio, ateikit pas mane. Aš Jums parodysiu kiek aš turiu stubų ant pardavimo iš kurių galėsit išsirinkt sau tinkamą namą arba ukę.

J. P. VAITKUS,
201 MILLBURY STREET,
Tel. Park 7786.
(12—14)

Trindamas su *Ruffles* Ištrinsi Pleiskanas Lauk.

Niežti, niežti visą dieną — jus net stebitės iš kur tų pleiskanų tiek imasi! Juo daugiau jus kasote, juo daugiau pleiskanų išpuola iš jusų galvos, suteršia jusų drabužius, dirba nemalonumo kiekvienam arti jus esančiam, ir vis neapsakomai niežti!

Ruffles

tai prašalins. *Ruffles* yra toniku galvos odai ir plaukams. *Ruffles* yra pleiskanų naikintojas su puikiomis pasekmėmis.

Ir tame nėra jokios paslapties. *Ruffles* yra sudarytas gabių ir patyrusių kemikų, kurie išdirbo formulą specialiai paskirta sunaikinimui pleiskanų perų — ir *Ruffles* atlieka savo darbą.

Pamėginkit bonką! Įtrinkit truputį *Ruffles* į savo galvos odą kas-dieną apie per saivaitę laiko. O kuomet pleiskanos jau išnyks, tuomet naudokite karts nuo karto ir pleiskanos jau daugiau niekuomet nekankins! Tik 65c. už bonką. Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rušies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932,
Worcester, Mass.

SIUVĖJA

Šiuomi pranešu moterims ir merginoms, jog atidariau moteriškų drapanų siuvyklą. Darbą užtikrinama. Už atsilankymą siuvimo reikalais, iškalno tariu ačiu.

J. T. VAITKIENĖ,
201 MILLBURY STREET,
Tel. Park 7786.
(12—14)

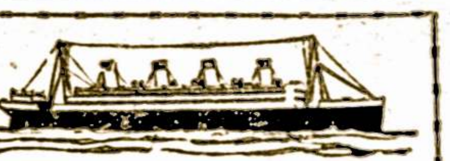

Į LIETUVĄ

Pirkite laivakortes jusų giminėms Lietuvoje. Kompanijos raštinė Kaune, kuogeriausia prižiurėt visus keleivius.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.

Išplaukimai kas subatą. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE / WHITE STAR LINE — Joint Service
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.

Reguliariški išplaukimai. Puikųs, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.

Tankųs išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Lapland, Zeeland, ir Gothland (3-čia kliasa).

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

CUNARD
Ar Manot Parsikviest Gimines į Ameriką?

Lietuvos kvota jau yra pasibaigus, bet dabar laikas prisirengt prie naujos kvotos, kuri prasidės liepos 1 d., 1924 m.

Musų ofisas Kaune pagelbsti išgaut pasportus, vizas ir prirengia juos tuojaus kelionėn.

Nėra reikalo laukti tiems, kurie turi Cunard tikietus. Musų laivai išplaukia iš Europos kiekvieną savaitę.

Cunard tikietai yra geri del keleivio ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA. Greičiausis jurų patarnavimas pasauly.

Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinot su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.

CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

Į LIETUVĄ
Amerikos Laivais!

PRIVATIŠKI kambariai 2, 4 ar 6 žmonėms. Geriausias ir labai įvairus maistas paduodamas švariose valgyklose. Rukymo kambaris, Moterims Salonai, platųs dėniai pasivaikščiot. Koncertiniai benai ant visų laivų. Greita kelionė į Plymouth—Southampton — Cherbourg ir Bremen kur susisiekiama su visa Europa.

Pres. Harding	Kovo 29, Bal. 26
Geo. Washington	Bal. 5, Geg. 6
America	Bal. 9, Geg. 10
Leviathan	Bal. 12, Geg. 3
Pres. Roosevelt	Geg. 17, Bal. 19
Republic	Bal. 29, Birž. 3

Kainas, informacijas ir laivakortes gausite pas vietos agentą.

United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del
U.S. SHIPPING BOARD.

HOLLAND AMERICA LINE
Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, į ir iš visų dalių
LIETUVOS
Savaitiniai išplaukimai. Neprilyginami parankumai.

Mes suteikiam pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavitų). Musų atstovai prižiuri viską smulkmeniškai, ir keleivai yra prižiuriami iš pat vietos į vietą. Pareikalavus prisiunčiam kainų ir išplaukimų surašą.

Del užsakymų ir informacijų, rašykit vietiniam agentui, arba į

Holland-American Line,
89 State St., Boston, Mass.

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.